

พฤติกรรมการชมรายการข่าวโทรทัศน์

ในบทนี้จะเป็นการนำเสนอผลการวิจัยในส่วนแรก ก่อนที่จะเข้าสู่การนำเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ได้ตั้งไว้ ผู้วิจัยจะได้กล่าวถึงปัญหาและข้อสังเกตบางประการที่พบขณะทำการเก็บข้อมูลอยู่ในสนามวิจัยก่อน ทั้งนี้เป็นปัญหาและข้อสังเกตที่เกี่ยวข้องกับเครื่องมือและวิธีการวิจัยในประเด็นหลัก 3 ประเด็น กล่าวคือ ในเรื่องของเวลา การใช้แบบสอบถาม และในการสนทนากลุ่ม ดังจะได้กล่าวต่อไป

ข้อสังเกตและปัญหาที่เกี่ยวข้องกับเครื่องมือและวิธีการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยที่มีกลุ่มตัวอย่างเป็นชาวชนบท การที่จะเข้าถึงและการขอความร่วมมือในการให้ข้อมูลจำเป็นต้องอาศัยความพยายามในการสร้างความคุ้นเคย และชี้แจงทำความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของการขอความร่วมมือในการให้ข้อมูลในครั้งนี้ และแจ้งให้ทราบว่าเราจะพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องอะไรบ้าง เพื่อเป็นพื้นฐานให้เกิดความไว้วางใจและเต็มใจที่จะสนทนาด้วย การเก็บข้อมูลในสนามวิจัยนี้จึงได้แบ่งเป็น 4 ขั้นตอนด้วยกัน ตามจำนวนครั้งที่เข้าพบปะกับผู้ให้ข้อมูล โดยในครั้งแรกเป็นการเข้าไปตามหมู่บ้านต่างๆเพื่อทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ต่อมาเป็นการเข้าไปแนะนำตัวทำความรู้จักกันอย่างเป็นทางการอีกครั้งหลังจากได้กลุ่มตัวอย่างแล้ว เพื่อสร้างความคุ้นเคยและบอกกล่าวถึงจุดประสงค์และการขอความร่วมมือ ครั้งที่สามจึงเป็นการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสอบถามเพื่อให้ทราบข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับพฤติกรรมการชมรายการข่าวโทรทัศน์ อันจะนำไปประกอบการสนทนากลุ่มในครั้งต่อไป อย่างไรก็ตามก่อนที่จะดำเนินการตามขั้นตอนต่างๆนี้ ได้มีการทดลองแจกแบบสอบถามเพื่อทดสอบไปในหมู่บ้านแห่งหนึ่ง จำนวน 12 ชุด ใน 12 ครัวเรือนด้วยกัน ครัวเรือนละ 1 ชุด และพบว่าไม่สามารถจะใช้วิธีที่ให้ผู้ใช้ข้อมูลตอบแบบสอบถามด้วยตนเองได้ จำเป็นจะต้องใช้ผู้สัมภาษณ์ ดังจะได้กล่าวถึงในรายละเอียดต่อไป ครั้งที่สี่จึงจะเป็นการสนทนากลุ่มโดยเลือกกลุ่มตัวอย่างจาก 8 หมู่บ้าน ใน 8 อำเภอของจังหวัดศรีสะเกษ ในแต่ละกลุ่มสนทนานั้นจะประกอบไปด้วยสมาชิกจำนวน 5 คนซึ่งจะเป็นคนในครอบครัวเดียวกันและรวมไปถึงญาติพี่น้องหรือเพื่อนบ้านในหมู่บ้านเดียวกัน ทั้งนี้เป็นการปรับการสนทนากลุ่มให้เข้ากันกับลักษณะการอยู่อาศัยและสภาพชีวิตในชนบท สถานที่ที่ใช้ในการสนทนาส่วนใหญ่ก็คือแคร่ที่ตั้งอยู่ใต้ถุนบ้านหรือหน้าบ้านของครอบครัวนั้นๆนั่นเอง ประกอบกับ

หากจะเลือกสมาชิกของกลุ่มสนทนาที่มาจากต่างหมู่บ้านกันหรือเป็นผู้ที่ไม่รู้จักกันมาก่อน จะได้รับการปฏิเสธที่จะเข้าร่วมการสนทนา ทั้งนี้เพราะคิดเงื่อนไขหลายประการด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นด้านเวลาและสถานที่ในการสนทนาที่ไม่ลงตัว ความไม่สะดวกในการเดินทาง รวมไปถึงผู้ให้ข้อมูลแสดงความไม่เต็มใจที่จะร่วมวงสนทนากับผู้ที่ไม่คุ้นเคยกันมาก่อน

ต่อจากนี้ไปจะกล่าวถึงประเด็นหลักๆ 3 ประเด็นที่เกี่ยวกับเครื่องมือและวิธีการวิจัย ดังนี้ คือ ในเรื่องของเวลา การใช้แบบสอบถาม และในการสนทนากลุ่ม

เรื่องเวลา : การจะเข้าไปติดต่อพบปะพูดคุยกับชาวบ้านนั้น เวลาที่เหมาะสมควรจะเป็นเวลาช่วงตอนหัวค่ำ คือตั้งแต่ประมาณ 18.00-20.30 นาฬิกา หากเข้าไปในช่วงระหว่างวัน ตามแต่ละหมู่บ้านจะเจียบมากและไม่ค่อยมีผู้อยู่ที่บ้านมากนัก คนที่อยู่ส่วนใหญ่จะเป็นผู้สูงอายุกับเด็กเล็ก เนื่องจากตั้งแต่เช้าตรู่จนถึงเย็นจะเป็นช่วงที่ชาวชนบทออกไปทำงาน ซึ่งส่วนมากก็คืองานในไร่ ในนา หรือไม่ก็ในสวน บางส่วนก็ออกไปทำงานรับจ้างทั่วไป

การใช้แบบสอบถาม : มีประเด็นที่น่าสนใจดังนี้ คือ เรื่องของความกลัวและไม่แน่ใจในแบบสอบถาม การเก็บข้อมูลในช่วงแรกนั้นได้มีการทดลองแจกแบบสอบถามจำนวน 12 ชุดให้กับชาวบ้านหมู่บ้านโนนไผ่เจริญ ต.หนองหญ้าลาด อ.กันทรลักษ์ จ.ศรีสะเกษ โดยมอบให้ชาวบ้านผู้หนึ่งเป็นผู้แจกให้ก่อนครัวเรือนละ 1 ชุดและให้ผู้ได้รับแบบสอบถามช่วยเป็นผู้กรอกข้อมูลให้ด้วยตนเอง ผู้วิจัยได้ตามเข้าไปติดตามผลและขอรับแบบสอบถามคืนในเวลาประมาณ 19.00 นาฬิกา พบว่าได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งหมด 12 ชุด แต่เป็นแบบสอบถามที่ว่างเปล่า ไม่มีผู้ใดตอบกลับคืนมาแม้แต่ชุดเดียว ผู้วิจัยจึงรวบรวมแบบสอบถามและเข้าไปแนะนำตัว ทำความรู้จักทำความเข้าใจ อธิบายเหตุผลของการขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามดังกล่าวกับชาวบ้านในแต่ละบ้านซึ่งต้องใช้เวลาพอสมควร แต่ชาวบ้านก็ยินดีตอบเมื่อทราบถึงวัตถุประสงค์แล้ว แต่ยังมีท่าทีไม่เต็มใจอยู่บ้างเมื่อมีการถามถึงข้อมูลส่วนตัว เช่น ชื่อและนามสกุลจริงและรายได้

นอกจากนี้ ชาวบ้านยังไม่ยอมที่จะกรอกแบบสอบถามเอง โดยยืนยันให้ผู้วิจัยเป็นคนถามและชาวบ้านยินดีจะเป็นฝ่ายตอบ ดังนั้นสำหรับการจะใช้แบบสอบถามกับชาวชนบทนั้น การใช้วิธีให้มีผู้สัมภาษณ์จะเป็นวิธีที่เหมาะสมที่สุด โดยให้มีลักษณะเป็นไปแบบการสนทนาพูดคุยกันอย่างธรรมดา แล้วผู้สัมภาษณ์ก็กรอกข้อมูลตามไปเรื่อยๆ เหตุที่ชาวบ้านไม่กล้าที่จะกรอกแบบสอบถามให้แต่แรกนั้นอาจจะเพราะ

1. ความไม่คุ้นเคยกับวัฒนธรรมการเขียนของชาวบ้าน ชาวบ้านในชนบทส่วนใหญ่ได้รับการศึกษาที่ไม่สูงนัก เรียนหนังสือจบการศึกษาภาคบังคับเป็นส่วนมาก แค่พออ่านออกเขียนได้ แม้ในการอ่านยังอ่านได้ค่อนข้างช้า ชาวบ้านจึงอาจจะอายลายมือของตนเองว่าอาจจะไม่สวยหรือเขียนสะกดผิด

2. ในความคิดของชาวบ้านส่วนใหญ่ สิ่งที่มีลักษณะเป็นเอกสารนั้นมักจะเป็นเอกสารทางราชการ ชาวบ้านจึงไม่ค่อยกล้าที่จะดำเนินการใดๆกับเอกสารนั้นๆหากไม่แน่ใจจริงๆว่าเป็นเอกสารที่เกี่ยวกับเรื่องใดและจะถูกนำไปใช้เพื่ออะไร

3. ชาวบ้านส่วนใหญ่น่าจะคุ้นเคยกับการให้ข้อมูลโดยการสนทนาถามตอบ ดังจะเห็นได้จาก เมื่อส่วนราชการต่างๆมีการสำรวจข้อมูลก็จะจัดส่งเจ้าหน้าที่ออกสอบถามไปตามที่ต่างๆ ชาวบ้านจึงน่าจะเคยชินกับการให้ข้อมูลโดยวิธีนี้มากกว่าที่จะเป็นผู้กรอกข้อมูลในเอกสารด้วยตนเอง

การสนทนากลุ่ม : มีเรื่องที่ควรกล่าวถึงดังนี้ คือ

1. การผูกขาดการสนทนาของผู้เข้าร่วมการสนทนาบางคน ซึ่งเห็นได้ชัดเจนว่ามักจะเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง โดยมากจะเป็นผู้ที่มีอาวุโสที่สุด เป็นพ่อ หรือ ไม่ก็เป็นสามี เป็นต้น ส่วนหนึ่งอาจเนื่องมาจากลักษณะความสัมพันธ์ของครอบครัวที่ยกให้ฝ่ายชายเป็นผู้นำก็ได้

2. การออกนอกประเด็นของผู้สนทนา เกิดขึ้นทุกครั้งที่ในการสนทนากลุ่มทุกครั้งที่ในการวิจัยนี้ และผู้ที่มักจะเป็นผู้นำในการออกนอกประเด็น ก็คือผู้ที่มักผูกขาดการสนทนานั้นเอง เนื่องจากหัวข้อในการพูดคุยกันในครั้งนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับรายการข่าวโทรทัศน์ เรื่องที่ผู้สนทนามักจะออกนอกประเด็นอยู่เสมอ ก็คือการหันไปวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลกับความขัดแย้งของรัฐบาลและฝ่ายค้านแทน ซึ่งถึงแม้จะมีข้อดีก็คือ แสดงให้เห็นว่าผู้สนทนาชอบและสนใจติดตามข่าวการเมือง แต่ก็มีส่วนไม่ดีที่บางครั้งเลยเถิดทำให้เสียเวลามากเกินไปและผู้สนทนาไม่ค่อยอยากที่จะกลับเข้าสู่ประเด็นอื่นอีกต่อไปนัก และความสนใจจะพูดคุยประเด็นอื่นก็อาจจะลดลง เมื่อมีโอกาสครั้งใดก็จะออกนอกเรื่องได้ทุกครั้งที่

3. ความไม่แน่ใจของชาวบ้านต่อการใช้เครื่องบันทึกเสียงการสนทนากลุ่ม ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มครั้งแรกมีสีหน้าลังเลทันทีที่เห็นผู้วิจัยขออนุญาตใช้เครื่องบันทึกเสียง จึงต้องมีการชี้แจงว่าเป็นสิ่งจำเป็นและบริสุทธิ์ใจอย่างแท้จริงที่จะต้องบันทึกรายละเอียดในการสนทนา เพราะไม่สามารถจะจดจำหรือบันทึกด้วยลายลักษณ์อักษรได้ทันทีทั้งหมดเนื่องจากการสนทนากันหลายคนและใช้เวลาพอสมควร

4. การถอดข้อมูลจากเครื่องบันทึกเสียง ควรจะกระทำโดยเร็วหลังจากการสนทนากลุ่มเนื่องจากการสนทนากันหลายคน การถอดข้อมูลทันทีจะทำให้สามารถเก็บรายละเอียดได้มากที่สุดและแยกแยะได้ว่าผู้ใดพูดส่วนใดว่าอย่างไร หากทิ้งไว้นานอาจทำให้ลืมและยังหากมีหลายกลุ่มอาจยิ่งสับสนมากขึ้น

ต่อไปจะเป็นการนำเสนอข้อมูลด้านประชากรของกลุ่มตัวอย่าง ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพการรับสัญญาณจากสถานีโทรทัศน์ต่างๆในจังหวัดศรีสะเกษ และพฤติกรรมชมรายการข่าวโทรทัศน์

ข้อมูลทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยเรื่อง “แบบแผนการชมรายการข่าวโทรทัศน์ของชาวชนบทในจังหวัดศรีสะเกษ” ทำการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามและการสนทนากลุ่มจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นชาวชนบทในจังหวัดศรีสะเกษจาก 8 หมู่บ้าน ใน 8 อำเภอ ดังนี้ คือ

1. บ.กระบี่	ค.หนองหญ้าลาด	อ.กันทรลักษ์	จ.ศรีสะเกษ
2. บ.สนามแจ้ง	ค.ไพร	อ.ขุนหาญ	จ.ศรีสะเกษ
3. บ.ปุน	ค.สระเขาวัว	อ.ศรีรัตนะ	จ.ศรีสะเกษ
4. บ.ตาอุดใต้	ค.ตาอุด	อ.ขุขันธ์	จ.ศรีสะเกษ
5. บ.ไผ่หนองแคน	ค.หนองฮาง	อ.เบญจลักษ์	จ.ศรีสะเกษ
6. บ.สำโรงธรรม	ค.สำโรงปล้น	อ.ไพรบึง	จ.ศรีสะเกษ
7. บ.โนนสูง	ค.แฉม	อ.อุทุมพรพิสัย	จ.ศรีสะเกษ
8. บ.ดอนงูเหล็ก	ค.หนองแก	อ.ราษีไศล	จ.ศรีสะเกษ

โดยกลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 40 คน แบ่งเป็น 8 กลุ่ม ตามจำนวนหมู่บ้าน ดังนี้

กลุ่มที่ 1 บ.กระบี่ ต.หนองหญ้าลาด อ.กันทรลักษ์ จ.ศรีสะเกษ

สนทนากลุ่ม วันที่ 21 กรกฎาคม พ.ศ.2542 ประกอบด้วย

1. นายวินัย พิมาทย์ อายุ 37 ปี อาชีพ รับราชการครู การศึกษา ปริญญาตรี
2. นายศรชัย พิมาทย์ อายุ 36 ปี อาชีพ รับราชการครู การศึกษา ปริญญาตรี
3. นางประยูร พิมาทย์ อายุ 38 ปี อาชีพ เกษตรกร การศึกษา ม.ปลาย
4. นายคล้าย สีสาย อายุ 49 ปี อาชีพ เกษตรกร การศึกษา ประถมศึกษา
5. น.ส.เต็มดวง สีสาย อายุ 21 ปี อาชีพ เกษตรกร การศึกษา ม.ปลาย

กลุ่มที่ 2 บ.สนามแจ้ง ต.ไพร อ.ขุนหาญ จ.ศรีสะเกษ

สนทนากลุ่ม วันที่ 26 กรกฎาคม พ.ศ.2542 ประกอบด้วย

1. นายสุนันท์ มวลสุข อายุ 36 ปี อาชีพ เกษตรกร การศึกษา ประถมศึกษา
2. นางจิต พูนอุดม อายุ 31 ปี อาชีพ เกษตรกร การศึกษา ม.ต้น
3. นายทองหล่อ พูลมี อายุ 48 ปี อาชีพ เกษตรกร การศึกษา ประถมศึกษา
4. นางวาสนา พูลมี อายุ 46 ปี อาชีพ เกษตรกร การศึกษา ประถมศึกษา
5. นายมงคล พูลมี อายุ 22 ปี อาชีพ เกษตรกร การศึกษา ม.ปลาย

กลุ่มที่ 3 บ.ปุ่น ต.สระเขาว์ อ.ศรีรัตนะ จ.ศรีสะเกษ

สนทนากลุ่ม วันที่ 30 กรกฎาคม พ.ศ.2542 ประกอบด้วย

1. นายมณี นวกำ อายุ 54 ปี อาชีพ เกษตรกร การศึกษา ประถมศึกษา
2. นางอัมพร นวกำ อายุ 58 ปี อาชีพ เกษตรกร การศึกษา ประถมศึกษา
3. นายจันทึก หอมชาติ อายุ 51 ปี อาชีพ เกษตรกร การศึกษา ประถมศึกษา
4. นายเที่ยง ละมุน อายุ 59 ปี อาชีพ เกษตรกร การศึกษา ประถมศึกษา
5. นางสมร ละมุน อายุ 58 ปี อาชีพ เกษตรกร การศึกษา ประถมศึกษา

กลุ่มที่ 4 บ.ตาอุดใต้ ต.ตาอุด อ.ขุขันธ์ จ.ศรีสะเกษ

สนทนากลุ่ม วันที่ 4 สิงหาคม พ.ศ.2542 ประกอบด้วย

1. นายเริ่ม ภูณสุข อายุ 37 ปี อาชีพ เกษตรกร การศึกษา ประถมศึกษา
2. นางสุมิน ภูณสุข อายุ 36 ปี อาชีพ เกษตรกร การศึกษา ประถมศึกษา

3.นางวงศ์เดือน ฉิมพาลี	อายุ 51 ปี	อาชีพ ค้าขาย	การศึกษา ประถมศึกษา
4.นางน้อมใจ พันธุ์ชัย	อายุ 44 ปี	อาชีพ เกษตรกร	การศึกษา ประถมศึกษา
5.นายสุญญ์ แต้มงาม	อายุ 43 ปี	อาชีพ เกษตรกร	การศึกษา ประถมศึกษา

กลุ่มที่ 5 บ.ไผ่หนองแคน ต.หนองฮาง อ.เบญจลักษณ์ จ.ศรีสะเกษ

สนทนากลุ่ม วันที่ 9 สิงหาคม พ.ศ.2542 ประกอบด้วย

1.นายทองใส สุ่มมาตร	อายุ 66 ปี	อาชีพ เกษตรกร	การศึกษา ปริญญาตรี
2.นางอรทัย สุ่มมาตร	อายุ 31 ปี	อาชีพ เกษตรกร	การศึกษา ม.ปลาย
3.นายบุญยั้ง แก้ววิชัย	อายุ 30 ปี	อาชีพ ค้าขาย	การศึกษา ม.ปลาย
4.นางทรงศรี แก้ววิชัย	อายุ 25 ปี	อาชีพ ค้าขาย	การศึกษา ม.ต้น
5.นายบุญมี ดวงฤทธิ์	อายุ 35 ปี	อาชีพ เกษตรกร	การศึกษา ประถมศึกษา

กลุ่มที่ 6 บ.ลำโรงธรรม ต.ลำโรงปล้น อ.ไพรบึง จ.ศรีสะเกษ

สนทนากลุ่ม วันที่ 13 สิงหาคม พ.ศ.2542 ประกอบด้วย

1.นายเหลี่ยม โนนสังข์	อายุ 38 ปี	อาชีพ รับจ้าง	การศึกษา ประถมศึกษา
2.นางสุพัตรา ทาละถัย	อายุ 33 ปี	อาชีพ รับจ้าง	การศึกษา ม.ต้น
3.นางเกษิ สุภาพ	อายุ 23 ปี	อาชีพ เกษตรกร	การศึกษา ประถมศึกษา
4.นางสุภัทร สุภาพ	อายุ 40 ปี	อาชีพ เกษตรกร	การศึกษา ประถมศึกษา
5.นายจันทร์ พงศ์วัน	อายุ 36 ปี	อาชีพ เกษตรกร	การศึกษา ประถมศึกษา

กลุ่มที่ 7 บ.โนนสูง ต.แหม อ.อุทุมพรพิสัย จ.ศรีสะเกษ

สนทนากลุ่ม วันที่ 16 สิงหาคม พ.ศ.2542 ประกอบด้วย

1.นายบุญมี มะเคื้อ	อายุ 48 ปี	อาชีพ เกษตรกร	การศึกษา ประถมศึกษา
2.นางสม หมายชัย	อายุ 41 ปี	อาชีพ เกษตรกร	การศึกษา ประถมศึกษา
3.นายเสถียร สะอั้งทอง	อายุ 40 ปี	อาชีพ เกษตรกร	การศึกษา ประถมศึกษา
4.นางคาน สะอั้งทอง	อายุ 37 ปี	อาชีพ เกษตรกร	การศึกษา ประถมศึกษา
5.นางสังเวียน กิ่งเกตุ	อายุ 60 ปี	อาชีพ เกษตรกร	การศึกษา ประถมศึกษา

กลุ่มที่ 8 บ.คอนงูเหลื่อม ต.หนองแค อ.ราชไศล จ.ศรีสะเกษ

สนทนากลุ่ม วันที่ 19 สิงหาคม พ.ศ.2542 ประกอบด้วย

- 1.นายเสื่อ แซ่กี้ อายุ 63 ปี อาชีพ เกษตรกร การศึกษา ประถมศึกษา
- 2.นางอำนวย แซ่กี้ อายุ 57 ปี อาชีพ เกษตรกร การศึกษา ม.ต้น
- 3.นางราตรี แซ่กี้ อายุ 24 ปี อาชีพ เกษตรกร การศึกษา ประถมศึกษา
- 4.นายธีรพงษ์ มณีวงศ์ อายุ 36 ปี อาชีพ รับจ้าง การศึกษา ม.ต้น
- 5.นางสมจิต ทวีโชติ อายุ 31 ปี อาชีพ เกษตรกร การศึกษา ประถมศึกษา

จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด สามารถจำแนกเพศ อายุ อาชีพ และการศึกษาได้ดังตารางข้างล่าง โดยตัวแปรเพศเป็นตัวแปรที่เลือกโดยเจาะจงให้มีจำนวนเท่ากันเพื่อใช้เป็นตัวแปรหลักในการศึกษาและเจาะจงอายุ 20 ปีขึ้นไปเนื่องจากพิจารณาว่าเป็นผู้ที่สามารถแสดงความคิดเห็นในวงสนทนาร่วมกันได้ ดังนั้น ตัวแปรที่เหลือที่แสดงต่อไปนี้ได้แก่ อาชีพและการศึกษา รวมไปถึงการจัดแยกช่วงอายุนั้นเป็นตัวแปรที่ได้มาจากการสุ่มโดยบังเอิญทั้งสิ้น

เพศ

ตารางที่ 4.1 จำแนกเพศของกลุ่มตัวอย่าง

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	20	50
หญิง	20	50
รวม	40	100

จากกลุ่มตัวอย่าง 40 คน แบ่งเป็นเพศชาย 20 คน คิดเป็นร้อยละ 50 และเพศหญิง 20 คน คิดเป็นร้อยละ 50 เช่นกัน

อายุ

ตารางที่ 4.2 จำแนกอายุตามเพศของกลุ่มตัวอย่าง

อายุ (ปี)	ชาย	หญิง	รวม	ร้อยละ
21-30	2	4	6	15
31-40	9	8	17	42.5
41-50	4	3	7	17.5
51 ขึ้นไป	5	5	10	25
รวม	20	20	40	100

จากตารางมีกลุ่มตัวอย่างที่อายุ 21-30 ปี จำนวน 6 คน โดยเป็นผู้ชาย 2 คน เป็นผู้หญิง 4 คน กลุ่มตัวอย่างที่อายุ 31-40 ปี จำนวน 17 คน เป็นผู้ชาย 9 คน ผู้หญิง 8 คน กลุ่มตัวอย่างอายุ 41-50 ปี จำนวน 7 คน เป็นผู้ชาย 4 คน ผู้หญิง 3 คน และมีกลุ่มตัวอย่างที่อายุ 51 ปีขึ้นไปจำนวน 10 คน แบ่งเป็นผู้ชาย 5 คนและผู้หญิง 5 คนเช่นกัน

จะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างเกือบครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 42.5) คือผู้ที่มีอายุ 31-40 ปี แสดงให้เห็นว่า กลุ่มคนอายุช่วงนี้สนใจดูข่าวมาก รองลงมาคือผู้ที่มีอายุ 51 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 25) ผู้มีอายุ 41-50 ปี (ร้อยละ 17.5) และผู้ที่มีอายุ 21-30 (ร้อยละ 15) ตามลำดับ จากข้อมูลนี้พอจะชี้ให้เห็นว่าผู้ที่มีอายุมากกว่ามีแนวโน้มที่จะสนใจดูข่าวมากกว่ากลุ่มผู้ที่มีอายุน้อย

อาชีพ

ตารางที่ 4.3 จำแนกอาชีพตามเพศของกลุ่มตัวอย่าง

อาชีพ	ชาย	หญิง	รวม	ร้อยละ
เกษตรกร	15	16	31	77.5
รับจ้าง	2	1	3	7.5
รับราชการ	2	-	2	5
ค้าขาย	1	3	4	10
รวม	20	20	40	100

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร มีจำนวน 31 คน โดยแบ่งเป็นผู้ชาย 15 คน ผู้หญิง 16 คน รองลงมาคือ อาชีพค้าขาย มี 4 คน เป็นผู้ชาย 1 คน ผู้หญิง 3 คน โดยเปิดร้านค้าอยู่ในหมู่บ้าน ต่อมาได้แก่อาชีพรับจ้าง มี 3 คน เป็นผู้ชาย 2 คน และผู้หญิง 1 คน สุดท้ายคือ อาชีพรับราชการ มี 2 คน และเป็นผู้ชายทั้ง 2 คน ดังนั้น พอที่จะสรุปได้ว่าข้อมูลที่ได้เป็นตัวแทนของกลุ่มอาชีพเกษตรกรได้

การศึกษา

ตารางที่ 4.4 จำแนกการศึกษาตามเพศของกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษา	ชาย	หญิง	รวม	ร้อยละ
ประถมศึกษา	14	13	27	67.5
ม.ต้น	1	4	5	12.5
ม.ปลาย	2	3	5	12.5
ปริญญาตรี	3	0	3	7.5
รวม	20	20	40	100

กลุ่มตัวอย่างมีการศึกษาระดับประถมศึกษามากที่สุด คือ 27 คน โดยแบ่งเป็นผู้ชาย 14 คน ผู้หญิง 13 คน มีกลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 5 คน เป็นผู้ชาย 1 คน ผู้หญิง 4 คน มีกลุ่มตัวอย่างที่จบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 5 คน โดยแบ่งเป็นผู้ชาย 2 คน ผู้หญิง 3 คน และมีผู้จบการศึกษาระดับปริญญาตรี 3 คน ซึ่งเป็นผู้ชายทั้งหมด ดังนั้น ข้อมูลที่ได้มานี้จึงเป็นตัวแทนของผู้ที่มีการศึกษาก่อนข้างน้อย

สรุป : กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีจำนวน 40 คน แบ่งเป็นเพศชาย 20 คน และเพศหญิงอีก 20 คน ส่วนใหญ่อยู่ในวัยทำงาน ประกอบอาชีพเกษตรกร และมีการศึกษาระดับประถมศึกษา

ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพการรับสัญญาณจากสถานีโทรทัศน์ต่างๆในจังหวัดศรีสะเกษ

ในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษจะสามารถรับชมรายการโทรทัศน์ต่างๆได้จากสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 อสมท. สถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 สถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 7 สถานีโทรทัศน์ช่อง 9 อสมท. สถานีโทรทัศน์ช่อง 11 ศูนย์ประชาสัมพันธ์เขต 2 และ สถานีโทรทัศน์ไอทีวี ทีวี เสรี โดยรับสัญญาณจากสถานีเครือข่ายที่ตั้งอยู่ในจังหวัดใกล้เคียงคือจังหวัดอุบลราชธานี เนื่องจากจังหวัดศรีสะเกษเองไม่ได้เป็นที่ตั้งของสถานีเครือข่ายใดๆเลย สำหรับการเปิดสถานีเครือข่ายที่จังหวัดอุบลราชธานีของสถานีโทรทัศน์ช่องต่างๆอันมีผลทำให้ศรีสะเกษอยู่ในพื้นที่ที่สามารถรับชมรายการต่างๆของสถานีโทรทัศน์ช่องนั้นๆได้นั้น สถานีโทรทัศน์ช่อง 7 มีการเปิดสถานีเครือข่ายเป็นสถานีแรกเมื่อ พ.ศ.2524 ตามมาด้วย สถานีโทรทัศน์ช่อง 5 เมื่อ พ.ศ.2529 สถานีโทรทัศน์ช่อง 11 เมื่อ พ.ศ.2531 สถานีโทรทัศน์ช่อง 3 และช่อง 9 เมื่อ พ.ศ. 2532 และสถานีโทรทัศน์ไอทีวี เมื่อ พ.ศ.2540 ตามลำดับ

สำหรับการรับชมรายการจากทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 11 ศูนย์ประชาสัมพันธ์เขต 2 และ สถานีโทรทัศน์ไอทีวี ทีวี เสรี นั้น ผู้ชมจำเป็นต้องติดตั้งอุปกรณ์รับสัญญาณต่างหากอีกช่องละ 1 ชุดจึงจะสามารถรับชมได้เนื่องจากออกอากาศด้วยสัญญาณความถี่ที่แตกต่างกันออกไป แพงรับสัญญาณของสถานีโทรทัศน์ช่อง 11 มีราคาประมาณ 400 บาท ส่วนการติดตั้งอุปกรณ์เพื่อรับสัญญาณของสถานีโทรทัศน์ไอทีวีนั้นต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มประมาณ 1,000 บาท

จังหวัดศรีสะเกษเป็นจังหวัดที่จัดอยู่ในพื้นที่ให้บริการของศูนย์ประชาสัมพันธ์เขต 2 จังหวัดอุบลราชธานีซึ่งมีพื้นที่ให้บริการอยู่ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือรวม 9 จังหวัด ดังนี้ คือ อุบลราชธานี ศรีสะเกษ สุรินทร์ บุรีรัมย์ ยโสธร นครพนม ร้อยเอ็ด มุกดาหาร อานาจเจริญ ดังนั้นในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษจึงรับสัญญาณสถานีโทรทัศน์ช่อง 11 ได้จากศูนย์ประชาสัมพันธ์เขต 2 จังหวัดอุบลราชธานี โดยรายการส่วนใหญ่ที่แพร่ภาพออกอากาศก็คือ รายการที่รับมาจากสถานีส่วนกลางที่กรุงเทพมหานคร แต่จะมีรายการภาคท้องถิ่นของศูนย์ประชาสัมพันธ์เขต 2 เอง ในช่วงเวลา 16.00-18.00 นาฬิกา และมีรายการข่าวท้องถิ่นออกอากาศในเวลา 17.00-17.30 นาฬิกา

พฤติกรรมกรรมการรับชมรายการข่าวโทรทัศน์ของชาวชนบทในจังหวัดศรีสะเกษ

การศึกษาพฤติกรรมกรรมการชมรายการข่าวโทรทัศน์ของกลุ่มตัวอย่างชาวชนบทในจังหวัดศรีสะเกษนี้เป็นการศึกษาภายใต้กรอบแนวคิดเรื่องกระบวนการเลือกสรรข่าวสาร ในส่วนของการเลือกเปิดรับหรือเลือกสนใจ ประกอบกับแนวคิดเรื่องปัจจัยต่างๆทั้งภายในและภายนอกที่ส่งผลต่อการใช้สื่อของผู้รับสาร

การวิจัยเรื่องนี้ได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการศึกษาพฤติกรรมกรรมการชมรายการข่าวโทรทัศน์ของกลุ่มตัวอย่างชาวชนบทในจังหวัดศรีสะเกษ และจะได้นำเสนอตามประเด็นต่อไปนี้ คือ สถานที่ที่ชมรายการข่าวโทรทัศน์ เวลาที่ชม ความบ่อยครั้งในการชม สถานีโทรทัศน์ที่ติดตามชมเป็นประจำ ประเภทข่าวที่ชอบที่สุด การชมรายการข่าวท้องถิ่น พฤติกรรมขณะชม การตัดสินใจเลือกชม และอุปสรรคในการชม

สถานที่ที่ชมรายการข่าวโทรทัศน์

ตารางที่ 4.5 สถานที่ที่ชมรายการข่าวโทรทัศน์ของกลุ่มตัวอย่าง

สถานที่ที่ชมรายการ ข่าวโทรทัศน์	เพศ		รวม	
	ชาย	หญิง	จำนวน	ร้อยละ
บ้านตนเอง	18	20	38	95
บ้านเพื่อนบ้าน	1	-	1	2.5
ร้านค้าในหมู่บ้าน	1	-	1	2.5
รวม	20	20	40	100

กลุ่มตัวอย่างเกือบทั้งหมด คือจำนวน 38 คนดูรายการข่าวโทรทัศน์ที่บ้านของตนเอง มีกลุ่มตัวอย่าง 1 คน (จันทร์ พงศ์วัน) ที่ดูรายการข่าวกับเพื่อนบ้านเนื่องจากโทรทัศน์ที่บ้านตนเองเสียหายแล้วแต่ยังไม่มีค่าใช้จ่ายเพื่อนำไปซ่อม กลุ่มตัวอย่างอีก 1 คน (สุญญ แด้มงาม) อาศัยดูรายการข่าวจากร้านค้าในหมู่บ้าน เนื่องจากไม่มีเครื่องรับโทรทัศน์เป็นของตนเอง

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีเครื่องรับโทรทัศน์ในครอบครองครอบครัวยุค 1 เครื่อง ยกเว้นครอบครัวพูลมี (ทองหล่อ วาสนา และ มงคล) ที่มีโทรทัศน์ 4 เครื่อง ตามจำนวนสมาชิกในครอบครัว

ครัว (มีลูกสาวอีก 1 คน) เนื่องจากครอบครัวนี้เป็นเกษตรกรที่มีฐานะค่อนข้างดี สำหรับชาวชนบท จำนวนเครื่องรับโทรทัศน์ ที่มีอยู่ในครอบครองก็เป็นสิ่งหนึ่งที่แสดงออกถึงความมีฐานะของผู้เป็นเจ้าของได้

จากข้อมูลที่ได้มาแสดงว่า แทบทุกบ้านในชนบทต่างก็มีเครื่องรับโทรทัศน์เป็นของตนเอง การที่ส่วนใหญ่มีเครื่องรับโทรทัศน์กันครอบครัวละ 1 เครื่องและการดูโทรทัศน์ที่บ้านตนเองบ่งบอกว่า การดูโทรทัศน์ในชนบทนั้นเป็นการดูกันเป็นกลุ่มกับสมาชิกในครอบครัว อันสอดคล้องกับผลการวิจัยในส่วนของปริบทการชมรายการข่าวโทรทัศน์ (ตารางที่ 4.19) ที่จะกล่าวถึงโดยละเอียดในภายหลัง ว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 85 ดูรายการข่าวโทรทัศน์กับคนอื่น ๆ ในครอบครัว ประกอบกับเวลาข่าวเป็นเวลาที่เหมาะสมกับเวลารับประทานอาหารเย็น กลุ่มตัวอย่างกว่าร้อยละ 40 ดูข่าวไปพร้อมกับรับประทานอาหารไปด้วย (ตารางที่ 4.20) การดูเป็นกลุ่มนั้นจะส่งผลถึงปฏิสัมพันธ์ระหว่างการดูว่าไม่ใช่เป็นเพียงการนั่งดูเฉยๆหรือต่างคนต่างดูเท่านั้น หากแต่ยังมีส่วนในการสร้างปฏิสัมพันธ์ภายในครอบครัว โดยที่สมาชิกต่างก็มีโอกาสวิพากษ์วิจารณ์สิ่งที่ได้ดูได้รับฟังซึ่งกันและกันได้ ผู้ชมนั้นจึงไม่ใช่เพียงแต่จะรับข่าวสารต่างๆมาตรงๆเท่านั้นแต่ยังมีการต่อรองกับเนื้อหาที่ได้รับ โดยจะผ่านการกลั่นกรองของแต่ละคนและแสดงออกมาในรูปความคิดเห็น การวิจารณ์รวมถึงรับฟังทัศนะของคนอื่นที่ดูข่าวเรื่องเดียวกันด้วย

เวลาที่ชมรายการข่าวโทรทัศน์

ตารางที่ 4.6 เวลาที่กลุ่มตัวอย่างชมรายการข่าวโทรทัศน์เป็นประจำ

เวลาที่ชม	จำนวน	ร้อยละ
ข่าวภาคเช้า	0	-
ข่าวภาคเที่ยง	0	-
ข่าวภาคค่ำ	40	100
ข่าวภาคดึก	0	-
รวม	40	100

กลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 คน ชมรายงานข่าวโทรทัศน์ภาคค่ำเป็นประจำทุกคน เนื่องจากเป็นเวลาที่เหมาะสมที่สุด เวลาหัวค่ำเป็นช่วงที่กลุ่มตัวอย่างกลับถึงบ้านแล้วและมีเวลาว่างหลังเลิกงานเพื่อพักผ่อนหรือทำงานอื่นๆตามอัธยาศัย

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรจึงต้องออกจากบ้านแต่เช้า บางคนอาจจะกลับเข้าบ้านอีกเพื่อรับประทานอาหารกลางวัน แต่ก็ใช้เวลาไม่นานนัก และต้องกลับไปทำงานอีก จะกลับเข้าบ้านอีกครั้งตอนเย็น เวลาประมาณ 17.30-18.00 นาฬิกา เวลาต่อไปหลังจากนี้จึงถือเป็นเวลาว่างหลังเลิกงานเพื่อพักผ่อนหรืออยู่กับครอบครัว ดังนั้นจึงเป็นเวลาที่เหมาะสมกับการชมโทรทัศน์ที่สุด ช่วงข่าวภาคค่ำจึงเป็นช่วงที่กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดติดตามชมเป็นประจำ

ความบ่อยครั้งในการชมรายการข่าวโทรทัศน์

ตารางที่ 4.7 ความบ่อยครั้งในการชมรายการข่าวโทรทัศน์ของกลุ่มตัวอย่าง

ความบ่อยครั้งในการชม	จำนวน	ร้อยละ
ดูเป็นประจำ	32	80
ดูบ้างไม่ดูบ้าง	8	20
รวม	40	100

การติดตามชมรายการข่าวโทรทัศน์เป็นประจำในที่นี้หมายถึง การต้องติดตามชมเป็นปกติวิสัยทุกวันหากไม่มีกิจกรรมอื่นใดที่จำเป็นต้องทำงานเป็นเหตุให้ต้องพลาดชม การดูบ้างไม่ดูบ้าง หมายถึง การไม่ได้ติดตามดูเป็นกิจวัตร ไม่ได้ดูเป็นประจำทุกวัน ซึ่งอาจเนื่องมาจากเหตุผลต่างๆกันไป เช่น ไม่มีเวลา ติดงานอื่น การไม่ได้สนใจมากถึงขนาดต้องติดตามชมทุกวัน เป็นต้น

1. ดูเป็นประจำ

ผลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ติดตามชมรายการข่าวโทรทัศน์เป็นประจำ เป็นจำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 80 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

2. ดูบ้างไม่ดูบ้าง

กลุ่มตัวอย่างที่ติดตามชมบ้างไม่ชมบ้างมีจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 20 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นว่า กลุ่มตัวอย่างชาวชนบทส่วนใหญ่ติดตามชมรายการข่าวโทรทัศน์เป็นประจำโดยเฉพาะรายการข่าวภาคค่ำ อันสอดคล้องกับการสำรวจต่างๆที่พบว่า รายการข่าวเป็นรายการที่คนให้ความสนใจดูเป็นอันดับแรก (ทัศน์ัย มุขวิจิตรและอัจฉรา ภาคิกะวิวัฒน์,

2530 : สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2532 : สาวิตตรี สุตรา, 2539) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากความสนใจส่วนตัวของผู้ชมประกอบกับเป็นเวลาประจวบเหมาะที่มีเวลาว่างหลังเลิกงานและเป็นจังหวะพอดีกับเวลารับประทานอาหาร ทำให้กลุ่มตัวอย่างได้ดูรายการข่าวโทรทัศน์เป็นประจำ

ทั้งนี้ พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศหญิงจะมีพฤติกรรมการชมรายการข่าวโทรทัศน์แบบไม่เป็นประจำมากกว่าเพศชาย ดังจะแสดงให้เห็นในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.8 ความบ่อยครั้งในการชมรายการข่าวโทรทัศน์ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ

ความบ่อยครั้งในการชม	ชาย	หญิง	รวม
ดูเป็นประจำ	18	14	32
ดูบ้างไม่ดูบ้าง	2	6	8
รวม	20	20	40

จากตารางข้างต้นจะพบว่าแม้กลุ่มตัวอย่างส่วนมากทั้งเพศชายและเพศหญิงจะติดตามชมรายการข่าวโทรทัศน์เป็นประจำ แต่ก็จะสังเกตเห็นว่า กลุ่มตัวอย่างเพศหญิงจะมีพฤติกรรมการชมรายการข่าวโทรทัศน์แบบดูบ้างไม่ดูบ้างมากกว่าเพศชาย

1. ดูเป็นประจำ

กลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมการชมรายการข่าวโทรทัศน์แบบดูเป็นประจำนั้นมีจำนวน 32 คน โดยเป็นเพศชาย 18 คน เพศหญิง 14 คน

ทั้งนี้เมื่อพิจารณาประกอบกับผลการวิจัยในส่วนของเวลาในการดูข่าวกับบริบทในการชมรายการข่าวโทรทัศน์ (ตารางที่ 4.19 และตารางที่ 4.20) อันจะได้กล่าวในรายละเอียดภายหลังแล้ว จะพบว่าการมีเวลาว่างหลังเลิกงานและกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ดูข่าวโทรทัศน์กับสมาชิกในครอบครัว และประจวบกับเป็นเวลารับประทานอาหารเย็นที่สมาชิกในครอบครัวจะอยู่พร้อมหน้าพร้อมตากัน จึงสอดคล้องและเอื้อต่อการที่จะได้ดูรายการข่าวเป็นประจำ ทั้งชายและหญิง

2. ดูบ้างไม่ดูบ้าง

กลุ่มตัวอย่างที่ชมรายการข่าวโทรทัศน์แบบไม่เป็นประจำนั้นมี 8 คน เป็นเพศชาย 2 คน และอีก 6 คนเป็นเพศหญิง

กลุ่มตัวอย่างเพศชาย 2 คน ให้เหตุผลว่าเนื่องจากเวลากลับบ้านไม่แน่นอน
กลุ่มตัวอย่างเพศหญิงทั้ง 6 คน ให้เหตุผลว่าต้องทำงานบ้าน

ในขณะที่ผู้ชายให้เหตุผลว่าเวลากลับเข้าบ้านนั้นไม่แน่นอนทำให้ได้ดูข่าวบ้างไม่ได้ดูข่าวบ้างนั้น ผู้หญิงให้เหตุผลว่าต้องทำงานบ้าน ผู้ชายนั้นยังกลับไม่ถึงบ้านจึงไม่ได้ดูรายการข่าวโทรทัศน์ แต่ผู้หญิงอยู่ที่บ้านแต่ไม่ดูรายการข่าวโทรทัศน์มากกว่าผู้ชาย จุดนี้อาจนำมาพิจารณากันได้ ดังนี้ คือ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการที่ไม่ได้ดูข่าวเป็นประจำนั้นล้วนแล้วแต่เป็นปัจจัยภายนอกทั้งสิ้น สำหรับผู้ชายนั้น ปัจจัยหลักได้แก่เรื่องของเวลา ส่วนผู้หญิง ปัจจัยหลักๆได้แก่ พื้นฐานทางความคิดเรื่องสถานที่ทำงาน และ เนื้อหาของข่าวกล่าวคือภาพของผู้หญิงที่ปรากฏในข่าวนั้นมีค่อนข้างน้อย

ปัจจัยด้านเวลา

ผู้ชายที่ไม่ได้ดูรายการข่าวโทรทัศน์เป็นประจำนั้นเป็นผู้ที่มีเวลากลับบ้านไม่แน่นอน เวลา กลับเข้าบ้านที่ไม่แน่นอนนั้นจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้ชายไม่ได้ดูข่าวเป็นประจำ และก็มีความเป็นไปได้สูงที่ถ้าผู้ชายอยู่บ้านก็จะดูรายการข่าวแน่นอน ทั้งนี้สัมพันธ์กับเรื่องพื้นฐานทางความคิดในเรื่องสถานที่ทำงานที่ผู้ชายมองว่าบ้านเป็นสถานที่พักผ่อนและใช้เวลาว่างของตน ผู้ชายจึงใช้เวลาว่างนั้นดูโทรทัศน์ได้ และรายการที่เหมาะสมก็คือรายการข่าวนั่นเอง

ปัจจัยด้านพื้นฐานความคิดเรื่องสถานที่ทำงาน

พื้นฐานของผู้หญิงในเรื่องการทำงานบ้าน ผู้หญิงอาจจะอยากดูข่าวโทรทัศน์เป็นประจำ เนื่องจากจากข้อมูลไม่มีกลุ่มตัวอย่างคนใดตอบว่าไม่ชอบดูข่าวเลย แต่สังคมดูเหมือนจะกำหนดให้ผู้หญิงมองบ้านว่าเป็นสถานที่ทำงานของตน ผู้หญิงจึงให้ความสำคัญกับการทำงานบ้านมากกว่าการดูโทรทัศน์ ต่อเมื่อว่างจากงานบ้านจริงๆแล้วจึงจะให้เวลากับกิจกรรมอื่น เช่น การดูโทรทัศน์ หรือไม่เช่นนั้นก็อาจจะเป็นในลักษณะที่ดูไปก็ทำงานไปด้วย ส่วนเพศชายมองว่าคนนั้นทำงานนอกบ้าน บ้านในสายตาของผู้ชายจึงเป็นสถานที่สำหรับการพักผ่อนและใช้เวลาว่าง

ปัจจัยเรื่องภาพของผู้หญิงที่ปรากฏในข่าว

เมื่อพิจารณาถึงภาพของผู้หญิงที่ปรากฏในข่าว จะเห็นได้ว่า ในข่าวทุกวันนี้มีจำนวนภาพของผู้หญิงที่เป็นแหล่งข่าว (news source) ค่อนข้างน้อย ตัวอย่างเช่น ข่าวการเมืองก็เป็นเรื่องของชายเสียเป็นส่วนใหญ่ ส่วนภาพลักษณะของผู้หญิงที่ปรากฏในข่าวนั้นก็มักจะเป็นภาพในด้านลบ

หรือตกเป็นเบี้ยล่างเสียเป็นส่วนใหญ่ ปัจจุบันนี้อาจจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลให้ผู้หญิงบางส่วนไม่ค่อยชอบคู่ขาวเป็นประจำมากเท่าผู้ชาย เนื่องมาจากเนื้อหาที่ไม่ค่อยสอดคล้องก็ว่าได้

สถานีโทรทัศน์ที่กลุ่มตัวอย่างติดตามชมรายการข่าวเป็นประจำ

ในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษนั้นสามารถรับชมรายการโทรทัศน์ได้จาก สถานีโทรทัศน์ช่อง 3 อสมท. สถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 สถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 7 สถานีโทรทัศน์ช่อง 9 อสมท. สถานีโทรทัศน์ช่อง 11 ศูนย์ประชาสัมพันธ์เขต 2 และ สถานีโทรทัศน์ไอทีวี ทีวีเสรี

สำหรับการรับชมรายการจากทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 11 ศูนย์ประชาสัมพันธ์เขต 2 และ สถานีโทรทัศน์ไอทีวี ทีวีเสรี นั้น ผู้ชมจำเป็นต้องติดตั้งอุปกรณ์รับสัญญาณต่างหากอีกช่องละ 1 ชุดจึงจะสามารถรับชมได้เนื่องจากออกอากาศด้วยสัญญาณความถี่ที่แตกต่างกันออกไป

อย่างไรก็ตาม การที่ประชาชนจะสามารถรับชมรายการจากสถานีโทรทัศน์ช่องต่างๆ ได้ชัดเจนทั้งสัญญาณภาพและสัญญาณเสียงหรือไม่ขึ้นอยู่กับลักษณะสภาพพื้นที่ที่อยู่อาศัยและขึ้นอยู่กับอุปกรณ์รับสัญญาณของแต่ละคนด้วย พบว่าในเขตตัวเมือง ในเขตเทศบาล หรือในเขตที่เรียกกันว่าตัวตลาด ซึ่งเป็นย่านที่มีประชากรอาศัยกันค่อนข้างหนาแน่นกว่าและเป็นย่านการค้าของแต่ละอำเภอจะรับสัญญาณโทรทัศน์ได้ค่อนข้างชัดเจน และสามารถรับชมกันได้ทุกสถานี ซึ่งแตกต่างจากในพื้นที่ชนบทที่ห่างไกลออกไปซึ่งจะรับชมได้ชัดเจนเพียงบางสถานีเท่านั้น ใน 8 หมู่บ้านของ 8 อำเภอที่เข้าไปทำการเก็บข้อมูลนั้น สามารถรับชมรายการจากสถานีโทรทัศน์ต่างๆ ได้ชัดเจนเพียง 3 สถานีเท่านั้น ได้แก่สถานีโทรทัศน์ ช่อง 3 ช่อง 7 และช่อง 9 ส่วนสถานีโทรทัศน์ช่อง 5 นั้นจะรับได้แต่สัญญาณเสียงแต่รับสัญญาณภาพได้ไม่ชัดเจน และไม่พบว่ามีการติดตั้งอุปกรณ์รับสัญญาณของสถานีโทรทัศน์ช่อง 11 และไอทีวี จึงไม่มีผู้ใดได้รับชมรายการจากสองสถานีนี้

นอกจากนี้จังหวัดศรีสะเกษเป็นจังหวัดที่จัดอยู่ในพื้นที่ให้บริการของศูนย์ประชาสัมพันธ์เขต 2 จังหวัดอุบลราชธานีซึ่งมีพื้นที่ให้บริการอยู่ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือรวม 9 จังหวัด ดังนี้ คือ อุบลราชธานี ศรีสะเกษ สุรินทร์ บุรีรัมย์ ยโสธร นครพนม ร้อยเอ็ด มุกดาหาร อำนาจเจริญ ดังนั้นในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษจึงรับสัญญาณสถานีโทรทัศน์ช่อง 11 ได้จากศูนย์ประชาสัมพันธ์เขต 2 จังหวัดอุบลราชธานี โดยรายการส่วนใหญ่ที่แพร่ภาพออกอากาศก็คือ ราช

การที่รับมาจากสถานีส่วนกลางที่กรุงเทพมหานคร แต่จะมีรายการภาคท้องถิ่นของศูนย์ประชาสัมพันธ์เขต 2 เอง ในช่วงเวลา 16.00-18.00 นาฬิกา และมีรายการข่าวท้องถิ่นออกอากาศในเวลา 17.00-17.30 นาฬิกา ซึ่งจะเห็นได้ว่า เมื่อพิจารณาถึงเวลาที่กลับจากทำงานของชาวชนบทส่วนใหญ่ ที่มีมักจะกลับถึงบ้านในเวลาประมาณหลัง 18.00 นาฬิกาแล้ว เวลาในการออกอากาศข่าวท้องถิ่นนี้จึงนับว่าเป็นเวลาที่ไม่เหมาะสมอย่างยิ่ง เพราะถึงแม้จะติดตั้งอุปกรณ์รับสัญญาณหรือสามารถรับชมได้ชัดเจน แต่เวลาที่ไม่เหมาะสมก็ส่งผลให้แทบจะไม่มีผู้ใดสามารถรับชมได้เช่นเดิม

ตารางที่ 4.9 สถานีโทรทัศน์ที่กลุ่มตัวอย่างติดตามชมรายการข่าวเป็นประจำ

สถานีโทรทัศน์ที่ติดตามชมรายการข่าว	เพศ		จำนวน	ร้อยละ
	ชาย	หญิง		
ช่อง 3	8	9	17	42.5
ช่อง 5	-	-	-	-
ช่อง 7	10	9	19	47.5
ช่อง 9	2	2	4	10
ช่อง 11	-	-	-	-
ไอทีวี	-	-	-	-
รวม	20	20	40	100

จากตารางข้างต้นจะพบว่า สถานีโทรทัศน์ที่กลุ่มตัวอย่างติดตามชมรายการข่าวเป็นประจำ อันดับแรก ได้แก่ สถานีโทรทัศน์ช่อง 7 มีผู้ติดตามชมเป็นประจำเป็นจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 47.5 ซึ่งใกล้เคียงกับอันดับสอง ได้แก่ สถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ที่มีผู้ติดตามชมเป็นประจำจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 42.5 อันดับสาม ได้แก่ สถานีโทรทัศน์ช่อง 9 มีผู้ติดตามชมเป็นประจำจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 10 ทั้งนี้ไม่พบว่ามีกลุ่มตัวอย่างที่ติดตามชมรายการข่าวโทรทัศน์จากสถานีโทรทัศน์ช่อง 5 ช่อง 11 และไอทีวีเลย

สรุปอันดับสถานีโทรทัศน์ที่มีกลุ่มตัวอย่างติดตามชมเป็นประจำได้ดังนี้

1. สถานีโทรทัศน์ช่อง 7 จำนวน 19 คน
2. สถานีโทรทัศน์ช่อง 3 จำนวน 17 คน
3. สถานีโทรทัศน์ช่อง 9 จำนวน 4 คน

กลุ่มตัวอย่างให้เหตุผลที่ติดตามชมเป็นประจำดังนี้

ตารางที่ 4.10 เหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างติดตามชมรายการข่าวจากสถานีโทรทัศน์ช่องต่างๆ

เหตุผล	ช่อง 3	ช่อง 7	ช่อง 9	รวม
1.รับสัญญาณได้ชัดเจน	5	13	-	18
2.เนื้อหาข่าวกระชับ	10	2	-	12
3.เสนอข่าวรวดเร็วทันใจ	2	4	-	6
4.เสนอข่าวละเอียด	-	-	4	4
รวม	17	19	4	40

สถานีโทรทัศน์ที่มีผู้ติดตามชมเป็นประจำ

สถานีโทรทัศน์ช่อง 3 มีกลุ่มตัวอย่างติดตามชมรายการข่าวจากสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 จำนวน 17 คน จัดอยู่ในอันดับที่สองรองจากสถานีโทรทัศน์ช่อง 7 โดยให้เหตุผลดังนี้

1. เนื้อหาข่าวกระชับ ไม่เยิ่นเย้อ 10 คน
2. รับสัญญาณได้ชัดเจน 5 คน
3. เสนอข่าวรวดเร็วทันใจ 2 คน

สถานีโทรทัศน์ช่อง 7 มีกลุ่มตัวอย่างติดตามชมรายการข่าวจากสถานีโทรทัศน์ช่อง 7 จำนวน 19 คน จัดอยู่ในอันดับที่หนึ่ง โดยกลุ่มตัวอย่างให้เหตุผลในการติดตามชมดังนี้

1. รับสัญญาณได้ชัดเจน 13 คน
2. เสนอข่าวรวดเร็วทันใจ 4 คน
3. เนื้อหาข่าวกระชับไม่เยิ่นเย้อ 2 คน

สถานีโทรทัศน์ช่อง 9 มีกลุ่มตัวอย่างติดตามชมรายการข่าวจากสถานีโทรทัศน์ช่อง 9 จำนวน 4 คน จัดอยู่ในอันดับที่สาม โดยกลุ่มตัวอย่างให้เหตุผลในการติดตามชมเพียงข้อเดียว คือ

1. เสนอข่าวละเอียด 4 คน

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ทำให้มองเห็นภาพรวมได้ว่า ในสาขาของกลุ่มตัวอย่างชาวชนบทนั้น สถานีโทรทัศน์ช่อง 3 มีจุดเด่นอยู่ที่การนำเสนอข่าวที่กระชับ หยิบยกประเด็นข่าวที่สำคัญๆ มาเสนอ สถานีโทรทัศน์ช่อง 7 นั้นยังคงสามารถรักษาคุณภาพในการส่งสัญญาณแพร่ภาพได้ชัดเจนและครอบคลุม ส่วนสถานีโทรทัศน์ช่อง 9 นั้น มีจุดเด่นอยู่ที่การเสนอข่าวโดยละเอียด

“ข่าวช่อง 3 กระชับดี เอาแต่เนื้อข่าวมา ไม่ยาวไป ไม่ยืดเยื้อ”

(ศรชัย พิมาทัย, สนทนากลุ่ม)

“ชอบดูช่อง 7 เหตุผลก็ชัดเจนดี ชัดเจนที่สุดกว่าช่องอื่น”

(บุญยิ่ง แก้ววิชัย, สนทนากลุ่ม)

“ข่าวช่อง 9 คูรู้เรื่อง ละเอียดดี ไม่คัดเร็ว โฆษณาไม่ค่อยมาก

ให้ดูข่าวจนรู้เรื่อง ช่องอื่นมีแต่ข่าวย่อๆ ไม่ค่อยละเอียด”

(คาน สะอึ้งทอง, สนทนากลุ่ม)

และจากข้อมูลข้างต้นจะพบว่า การติดตามชมรายการข่าวจากสถานีโทรทัศน์ต่างๆ ของกลุ่มตัวอย่างมีลักษณะรวมศูนย์และเกาะกลุ่มอย่างมากอยู่ที่สถานีโทรทัศน์ช่อง 3 (17 คน) และช่อง 7 (19 คน) รวมกันแล้วถึงร้อยละ 90 ของทั้งหมด และมองเห็นเหตุการณ์เลือกชมระหว่าง 2 ช่องนี้ อย่างชัดเจน กล่าวคือผู้ที่ดูช่อง 7 ใช้ปัจจัยทางด้านเทคนิคเป็นตัวกำหนดการตัดสินใจ(รับสัญญาณได้ชัดเจน) ส่วนผู้ที่ดู ช่อง 3 ใช้ปัจจัยทางด้านคุณภาพของวิธีการนำเสนอข่าวเป็นหลัก(เนื้อหาข่าวกระชับ)

สถานีโทรทัศน์ที่ไม่มีกลุ่มตัวอย่างติดตามชม

สถานีโทรทัศน์ช่อง 5 กลุ่มตัวอย่างให้เหตุผลว่าไม่สามารถรับสัญญาณภาพและเสียงจากสถานีโทรทัศน์ช่อง 5 ได้ชัดเจน จึงไม่มีผู้ใดต้องการติดตามชม

สถานีโทรทัศน์ช่อง 11 กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดไม่สามารถติดตามรับชมรายการต่างๆ จากสถานีโทรทัศน์ช่อง 11 ได้เลย ทั้งนี้เพราะรับสัญญาณทั้งภาพและเสียงได้ไม่ชัดเจน เนื่องมาจากหากจะรับสัญญาณจากสถานีโทรทัศน์ช่อง 11 ได้นั้นจำเป็นจะต้องติดตั้งแผงรับสัญญาณเพิ่มขึ้น

อีก 1 แพง แต่ไม่มีกลุ่มตัวอย่างคนใดได้ติดตั้งแผงรับสัญญาณดังกล่าวเพิ่มเลยเพราะไม่ต้องการเสียค่าใช้จ่ายเพิ่ม และเห็นว่าไม่มีแผงรับสัญญาณแผงเดียวก็สามารถที่จะรับชมรายการจากสถานีโทรทัศน์อื่นๆ ได้อีกหลายสถานีด้วยกัน

พื้นที่จังหวัดศรีสะเกษสามารถรับสัญญาณสถานีโทรทัศน์ช่อง 11 ได้จาก ศูนย์ประชาสัมพันธ์เขต 2 จังหวัดอุบลราชธานี โดยรายการส่วนใหญ่ที่แพร่ภาพออกอากาศจะเป็นรายการที่รับมาจากส่วนกลางที่กรุงเทพมหานคร แต่ในช่วงเวลา 16.00-18.00 นาฬิกา จะเป็นรายการภาคท้องถิ่นของศูนย์ประชาสัมพันธ์เขต 2 จังหวัดอุบลราชธานีเอง และจะมีรายการข่าวท้องถิ่นออกอากาศในเวลา 17.00-17.30 นาฬิกา อย่างไรก็ตาม จากการวิจัยนี้พบว่า จากการที่ไม่ได้ติดตั้งอุปกรณ์รับสัญญาณเฉพาะ กลุ่มตัวอย่างจึงไม่ได้รับชมรายการภาคท้องถิ่นใดๆเลยรวมทั้งรายการข่าวท้องถิ่นด้วย

“ช่อง 11 มีสถานีอยู่แค่ที่จ.อุบลฯ แต่ที่ศรีสะเกษ อ.กันทรลักษณ์ เรารับไม่ได้ ความจริงเราสนใจนะ อุบลฯเป็นอย่างไร สุรินทร์เป็นอย่างไร แต่ว่าไม่ได้ดู ดูไม่ได้”
(ศรชัย พินาทย์, สันทนาการ)

“แต่ไม่ใช่ว่ามีแล้วต้องไปซื้อเสาอากาศมาคิดอีกแผงหนึ่ง คือไม่อยากเสียเงินเพิ่ม”
(อรทัย สุ่มมาตร, สันทนาการ)

“เรื่องอะไรจะต้องไปเสียเงินคิดเสาอากาศมาดูแลช่องเดียว เราก็ดูของกรุงเทพฯที่เดียวได้ตั้งหลายช่อง มีข่าวของทั้งประเทศ”
(ทรงศรี แก้ววิชัย, สันทนาการ)

“ช่อง 3 ช่อง 7 ช่อง 9 ใช้แผงรับสัญญาณแผงเดียว 400 กว่าบาท รับได้หมด ทำไมจะต้องไปใส่เพิ่มช่อง 11 เพื่อรับเพียงช่องเดียว ไอทีวีก็เหมือนกัน ก็เลยไม่ดู แต่เคยถามคนอุบลฯเองบางคนยังรับช่อง 11 ไม่ได้เลยก็มี”
(ทองใส สุ่มมาตร, สันทนาการ)

“ที่บ้านรับช่อง 11 ไม่ได้ ไม่มีแผงรับสัญญาณ มีข่าวท้องถิ่นของช่อง 11 แต่ดูไม่ได้ ดูได้ช่อง 3 ช่อง 9 ชัดเจน แต่ช่อง 5 ไม่ค่อยชัดเท่าไร อยากดูข่าวท้องถิ่นแล้วยังมีรายการหมอลำหมู่ด้วย อยากดูที่สุด แต่ว่าต้องคิดแผงรับสัญญาณเพิ่ม เลยไม่คิด เพราะยังไม่อยากเสียเงิน”
(เรียม คุณสุข, สันทนาการ)

การส่งสัญญาณของสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ช่อง 5 ช่อง 7 ช่อง 9 นั้นส่งด้วยความถี่ในย่าน VHF (Very High Frequency) โดยใช้ระบบ High Band สามารถรับชมได้โดยใช้แผงรับสัญญาณทั่วไปแบบ 16E ซึ่งมีราคาประมาณ 400 บาท (ราคาประมาณจากร้านค้าในจังหวัดศรีสะเกษ) หรือแผงรับสัญญาณรุ่นใหม่ คือแบบ 18 E ซึ่งมีราคาประมาณ 650 บาท แต่สำหรับสถานีโทรทัศน์ช่อง 11 ศูนย์ประชาสัมพันธ์เขต 2 จังหวัดอุบลราชธานีนั้น ออกอากาศโดยใช้ระบบ Low Band ทำให้แผงรับสัญญาณทั่วไปแบบ 16 E ที่ชาวชนบทใช้กันอยู่ไม่สามารถรับสัญญาณได้ หากจะชมต้องคิดแผงรับสัญญาณเฉพาะเพิ่มเติม (ราคาประมาณ 400 บาท) หรือมีฉะนั้น คือ เปลี่ยนเป็นซื้อโทรทัศน์รุ่นใหม่และใช้แผงรับสัญญาณแบบ 18 E ซึ่งจะรับสัญญาณของสถานีโทรทัศน์ช่อง 11 ศูนย์ประชาสัมพันธ์เขต 2 ได้ด้วย ส่วนสถานีโทรทัศน์ไอทีวีนั้นออกอากาศโดยใช้ความถี่ในย่าน UHF (Ultra High Frequency) หากจะชมต้องติดตั้งเสาอากาศเพิ่มเติม ซึ่งมีราคาประมาณ 300-400 บาท นอกจากนี้หากบ้านใดใช้สายอากาศที่เชื่อมระหว่างเสาอากาศกับเครื่องรับโทรทัศน์เป็นสายอากาศชนิดแบนแล้วจะไม่สามารถชมไอทีวีได้แม้จะติดเสาอากาศ จึงต้องเปลี่ยนสายอากาศให้เป็นสายอากาศชนิดกลมด้วย โดยทั่วไปแล้วต้องใช้สายอากาศยาวประมาณ 15-20 เมตร (ราคาเมตรละ 12 บาท) อีกทั้งตามต่างจังหวัดส่วนใหญ่ต้องใช้อุปกรณ์ช่วยในการดึงสัญญาณที่เรียกกันว่า Booster เป็นอุปกรณ์เชื่อมระหว่างเครื่องรับโทรทัศน์กับสายอากาศไปยังเสาอากาศ หากจะชมไอทีวีต้องเปลี่ยนอุปกรณ์ตัวนี้ด้วยให้เป็นแบบใหม่ที่รับสัญญาณ UHF ได้ อุปกรณ์นี้ราคาประมาณ 650 บาท ดังนั้นโดยประมาณแล้ว สำหรับชาวชนบทในจังหวัดศรีสะเกษที่มีเครื่องรับโทรทัศน์อยู่แล้วและต้องการชมช่อง 11 จะต้องคิดแผงรับสัญญาณเพิ่ม เสียค่าใช้จ่ายเพิ่มอีก 400 บาท หากจะชมไอทีวีจะต้องเสียค่าใช้จ่ายรวมแล้วประมาณ 1,200-1,300 บาท ค่าใช้จ่ายจำนวนนี้อาจจะดูไม่มากนักในสายตาประชาชนในกรุงเทพมหานครหรือคนในเขตเมืองต่างๆ แต่สำหรับชาวชนบทห่างไกลจริงๆ นั้นนับเป็นค่าใช้จ่ายที่สูงมากพอสมควร

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการรับชมรายการต่างๆ โดยเฉพาะรายการข่าวท้องถิ่นจากทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 11 ศูนย์ประชาสัมพันธ์เขต 2 แต่ก็ไม่ได้รับชมเนื่องจากไม่ได้ติดตั้งอุปกรณ์รับสัญญาณ ทั้งนี้อาจเนื่องด้วยอุปนิสัยของชาวชนบทที่เป็นผู้ที่ประหยัดเพราะฐานะความเป็นอยู่ก็ไม่ได้เอื้ออำนวยที่จะให้ใช้จ่ายได้อย่างฟุ่มเฟือยไม่ยั้งคิดอยู่แล้ว อีกทั้งความเป็นคนที่ไม่ค่อยเรื่องมากทำให้ชาวชนบทไม่ได้ให้ความสำคัญว่าจะต้องซื้อหาอุปกรณ์มารับสัญญาณเพิ่มด้วยเห็นว่าของที่มีอยู่เดิมก็สามารถใช้ได้อยู่แล้ว ประกอบกับแสดงให้เห็นว่า ชาวชนบทมองว่าข่าวยังไม่ใช่สิ่งจำเป็นที่จะขาดเสียไม่ได้ในชีวิต การดูข่าวจากสถานีโทรทัศน์ที่มีอยู่จึงเพียงพอและไม่จำเป็นต้องขวนขวายหาเพิ่มเติม

สถานีโทรทัศน์ไอทีวี สถานีโทรทัศน์ไอทีวี ถือเป็นสถานีโทรทัศน์ช่องใหม่ที่สุดในขณะนี้ การส่งสัญญาณแพร่ภาพออกอากาศของสถานีโทรทัศน์ไอทีวีเป็นการส่งสัญญาณด้วยระบบ UHF (Ultra High Frequency) ซึ่งเป็นสัญญาณที่มีความถี่สูงมาก ในขณะที่สถานีโทรทัศน์ช่องต่างๆในปัจจุบันมีการส่งสัญญาณแพร่ภาพออกอากาศด้วยระบบ VHF (Very High Frequency) ดังนั้นการจะรับชมรายการต่างๆจากทางสถานีโทรทัศน์ไอทีวีจึงจำเป็นต้องติดตั้งเสาอากาศเฉพาะพิเศษและปรับเครื่องรับสัญญาณจากช่อง UHF กลุ่มตัวอย่างบางส่วนไม่ทราบแม้กระทั่งว่ามีสถานีโทรทัศน์ไอทีวี อาจจะเนื่องมาจากการเป็นสถานีโทรทัศน์ช่องใหม่ที่เพิ่งให้บริการ และเพิ่งเปิดสถานีเครือข่ายที่จังหวัดอุบลราชธานีอันส่งผลให้สามารถขยายเครือข่ายการส่งสัญญาณครอบคลุมพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษได้เมื่อเดือนพฤษภาคม พ.ศ.2540 อย่างไรก็ตาม กลุ่มตัวอย่างที่ทราบว่าไม่มีสถานีโทรทัศน์ไอทีวี แต่ก็ไม่ได้รับชมรายการต่างๆจากสถานีนี้ก็เนื่องมาจากการไม่ได้ติดตั้งเสาอากาศเฉพาะเพราะไม่ต้องการเสียค่าใช้จ่ายเพิ่ม

จะเห็นได้ว่า การที่กลุ่มตัวอย่างไม่ได้ติดตามชมรายการข่าวจากสถานีโทรทัศน์ช่อง 5 ช่อง 11 และไอทีวีเลขนั้นเป็นการเลือกเปิดรับแบบที่ไม่ได้เลือกเลย อันเป็นผลมาจากปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อผู้รับสาร (external factor) ทั้งสิ้น กลุ่มตัวอย่างยังไม่ได้มีสิทธิ์ตัดสินใจที่จะเลือกชมเพราะปัจจัยเรื่องเนื้อหาภายในเนื่องจากยังถูกจำกัดอยู่แค่เพียงในระดับการเข้าถึงสื่อเท่านั้นเอง

ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกติดตามชมรายการข่าวจากสถานีโทรทัศน์ช่องต่างๆ

ทั้งนี้เมื่อพิจารณาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกติดตามชมรายการข่าวจากสถานีโทรทัศน์ช่องต่างๆ สามารถจำแนกออกได้ดังนี้ คือ ปัจจัยทางด้านเทคนิคและปัจจัยทางด้านคุณภาพของรายการ

1. ปัจจัยทางด้านเทคนิค

ปัจจัยทางด้านเทคนิค ได้แก่ การรับสัญญาณได้ชัดเจนทั้งสัญญาณภาพและเสียง เป็นปัจจัยหลักและเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างติดตามชมหรือไม่ติดตามชมรายการข่าวโทรทัศน์จากสถานีโทรทัศน์ช่องต่างๆเป็นประจำ การที่จะสามารถรับสัญญาณทั้งภาพและเสียงได้ชัดเจนนั้นยังขึ้นอยู่กับ 2 ฝ่ายด้วยกัน นั่นคือทั้งฝ่ายผู้ส่งและฝ่ายผู้รับ กล่าวคือ สถานีโทรทัศน์ผู้ส่งสัญญาณนั้นมีสถานีเครือข่ายครอบคลุมและมีการส่งสัญญาณที่มีประสิทธิภาพหรือไม่ เพียงใด และ ฝ่ายผู้ชมซึ่งเป็นผู้รับสัญญาณนั้นมีการติดตั้งและดูแลอุปกรณ์รับสัญญาณหรือไม่ อย่างไร จะ

เห็นได้จากกรทีกกลุ่มตัวอย่างไม่ได้ติดตามชมรายการข่าวจากสถานีโทรทัศน์ช่อง 5 ช่อง 11 และ ไอทีวีเลยก็เนื่องมาจากปัจจัยทางด้านเทคนิคนี้เป็นหลัก และผู้ที่ติดตามชมส่วนใหญ่(18 คน)ก็ให้เหตุผลว่าเป็นเพราะรับสัญญาณได้ชัดเจนนั่นเอง

2. ปัจจัยทางด้านคุณภาพของรายการ

ผู้รับสารเลือกรับชมรายการข่าวจากทางสถานีโทรทัศน์ใดๆด้วยเหตุผลต่างๆที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาและการนำเสนอข่าวดังนี้ คือ เห็นว่า เนื้อหาข่าวกระชับ เสนอข่าวได้รวดเร็วทันใจ และเสนอข่าวได้ละเอียด โดยจะเห็นว่า กลุ่มตัวอย่างให้เหตุผลของการติดตามชมรายการข่าวจากสถานีโทรทัศน์ช่องต่างๆในส่วนของกรนำเสนอข่าวที่มีเนื้อหากระชับมากที่สุด (12 คน) รองลงมาคือการเสนอข่าวได้รวดเร็วทันใจ (6 คน) และตามมาด้วยการเสนอข่าวละเอียด (4 คน)

จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่าที่ติดตามชมสถานีใดเป็นประจำนั้นเนื่องมาจากกรรับสัญญาณภาพและเสียงได้ชัดเจนเป็นที่ตั้ง รองลงมาได้แก่ชอบเนื้อหาข่าวที่กระชับตามด้วยการเสนอข่าวรวดเร็วทันใจ และเสนอข่าวได้ละเอียดตามลำดับ สำหรับสถานีโทรทัศน์ช่อง 5 นั้น กลุ่มตัวอย่างให้เหตุผลว่าไม่สามารถรับสัญญาณภาพได้ชัดเจนจึงไม่มีผู้ใดต้องการติดตามชม สถานีโทรทัศน์ช่อง 11 ก็เช่นกัน กรรับสัญญาณไม่ชัดเจนถึงรับไม่ได้เลย ทั้งนี้การจะรับชมรายการจากทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 11 นั้น ยังจำเป็นต้องติดอุปกรณ์เพิ่มเติมคือ ต้องติดตั้งแผงรับสัญญาณต่างหากอีก 1 ชุด กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดไม่มีผู้ใดได้ติดตั้งแผงรับสัญญาณเพิ่มเลยจึงไม่มีใครได้ติดตามชมรายการข่าวทั้งรายการข่าวภาคปกติและรายการข่าวท้องถิ่น รวมไปถึงรายการอื่นๆทั้งหมดจากสถานีโทรทัศน์ช่อง 11 ส่วนสถานีโทรทัศน์ไอทีวีนั้น หากต้องการจะรับชม จำเป็นต้องมีการติดตั้งเสารับสัญญาณเพิ่มต่างหากเช่นกัน ในบรรดากลุ่มตัวอย่างจึงไม่มีบ้านใดได้ติดตั้งเสารับสัญญาณเพิ่มทำให้ไม่มีผู้ใดได้รับชมรายการจากทางสถานีโทรทัศน์ไอทีวี และเมื่อได้สอบถามเลยไปถึงบ้านอื่นๆในละแวกหมู่บ้านเดียวกันว่าได้รับชมหรือไม่ก็พบว่าไม่ได้รับชมเช่นเดียวกัน ทั้งนี้พบว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องที่เด่นชัดได้แก่ ประเด็นปัญหาเรื่องค่าใช้จ่ายเป็นสำคัญนั่นเอง

ประเภทของข่าวโทรทัศน์ที่ชอบที่สุด

ตารางที่ 4.11 ประเภทของข่าวที่กลุ่มตัวอย่างชอบที่สุด

อันดับ	ประเภทข่าว	จำนวน	ร้อยละ
1	ข่าวการเมือง	14	35
2	ข่าวอาชญากรรม/อุบัติเหตุ	10	25
3	ข่าวกีฬา	6	15
4	ข่าวบันเทิง	4	10
5	ข่าวเกษตร	3	7.5
6	ข่าวในพระราชสำนัก	2	5
7	ข่าวเศรษฐกิจ	1	2.5
รวม		40	100

ข่าวการเมืองเป็นข่าวที่กลุ่มตัวอย่างชอบมากที่สุด (14 คน) รองลงมาได้แก่ ข่าวอาชญากรรม/อุบัติเหตุ (10 คน) ข่าวกีฬา (6 คน) ข่าวบันเทิง (4 คน) ข่าวเกษตร (3 คน) ข่าวในพระราชสำนัก (2 คน) และข่าวเศรษฐกิจ (1 คน)

เมื่อนำข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มประกอบกับการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสอบถามมาวิเคราะห์ร่วมกับคุณลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่างแล้วพบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับความชอบข่าวประเภทต่าง ๆ นั้นเป็นดังนี้ คือ สำหรับข่าวการเมือง ข่าวบันเทิง และข่าวในพระราชสำนัก ตัวแปรที่สำคัญได้แก่ เพศและอายุ สำหรับข่าวการเมือง ผู้ที่ชอบดูข่าวการเมืองส่วนใหญ่เป็นผู้ที่อยู่ในวัยกลางคนขึ้นไปและส่วนมากเป็นผู้ชาย ส่วนผู้ที่ชอบดูข่าวบันเทิงจะเป็นผู้หญิง แต่สำหรับผู้หญิงในวัยสูงอายุนั้นไม่ค่อยสนใจดูข่าวบันเทิงนัก แต่จะสนใจข่าวในพระราชสำนักมากกว่า ในด้านข่าวอาชญากรรมและข่าวกีฬานั้น ตัวแปรสำคัญ ได้แก่ ตัวแปรด้านเพศ จากผลการวิจัย ผู้ที่ชอบดูข่าวอาชญากรรมส่วนใหญ่เป็นผู้หญิงมากกว่าผู้ชาย และผู้ชายชอบดูข่าวกีฬามากกว่าผู้หญิง ส่วนตัวแปรเรื่องอาชีพนั้นส่งผลต่อการดูข่าวเกษตรและข่าวเศรษฐกิจ ผู้ที่ชอบดูข่าวเกษตรล้วนแต่เป็นผู้ที่ประกอบอาชีพเกษตรกร ส่วนผู้ที่ชอบดูข่าวเศรษฐกิจนั้นประกอบอาชีพค้าขาย

ข่าวการเมือง

ข่าวการเมืองยังคงเป็นข่าวที่ประชาชนไม่ว่าจะอยู่ในเขตเมืองหรือชนบทให้ความสนใจมากที่สุด เพราะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการปกครองและบริหารประเทศอันจะส่งผลกระทบต่อความเป็นไปและการเปลี่ยนแปลงต่างๆของบ้านเมือง ยิ่งกว่านั้น ลักษณะการนำเสนอข่าวการเมืองแบบมีขั้วต่างๆที่ขัดแย้งกันทำให้กลุ่มตัวอย่างสนใจติดตามชมเพราะอยากทราบว่าแล้วเรื่องจะจบลงอย่างไร

“ข่าวการเมืองเดี๋ยวนี้ก็เสนอเร็วคินะ ตามข่าวกันเร็วดี คงเพราะมีนักข่าวมาก ดูจากในข่าว ตรงบันไดที่ตึกที่รัฐมนตรีประชุมกันมีแต่นักข่าวทั้งนั้น ข่าวการเมืองก็ดี อย่างบางครั้งคนนี่พูดถึงคนนั้น ข่าวก็ตัดไปให้ดูต่อว่าแล้วคนนั้นจะพูดว่าอย่างไร นักข่าวก็เอาไปถาม คิดว่าทั่วถึงดี”

(จันทร์ พงษ์วัน, สนทนากลุ่ม)

“ชอบดูคราวที่ตั้งรัฐบาลครั้งที่แล้ว รัฐบาลคุณชวน (ชวน หลีกภัย หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์) ที่เป็นฝ่ายค้านเก่าตอนนั้นจะตั้งรัฐบาลแทนพลเอกชวลิต (พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ หัวหน้าพรรคความหวังใหม่) ข่าวทำคินะทันใจ เร็วดี ตอนที่ต่างฝ่ายต่างยกมือกัน ต่างฝ่ายต่างประกาศ ผมก็ลุ้นว่าใครจะได้ ผลสุดท้ายคุณชวนได้ไป แบบนี้ดี ข่าวให้ดูทางนั้นที่ทางนี้ที่ทางไหนไปถึงไหน”

(บุญมี มะเคื้อ, สนทนากลุ่ม)

จากการวิเคราะห์ตัวแปรทางประชากรร่วมกับข้อมูลจากการสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสอบถาม พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ชอบดูข่าวการเมืองเป็นผู้ที่มีอายุมากกว่า 30 ปีขึ้นไปทั้งสิ้น ผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปีลงมาไม่มีผู้ใดตอบว่าชอบดูข่าวการเมืองที่สุดเลย แสดงให้เห็นว่า ผู้ที่ชอบดูข่าวการเมืองมักจะเป็นผู้ที่อยู่ในวัยกลางคนขึ้นไปมากกว่า อีกทั้งผู้ชายจะชอบดูข่าวการเมืองมากกว่าผู้หญิง อาจจะเป็นเพราะผู้ชายรู้สึกข่าวการเมืองเป็นเรื่องของผู้ชาย อีกทั้งเมื่อพิจารณาถึงเนื้อหาของข่าวก็จะพบว่าภาพของแหล่งข่าวต่างๆที่ปรากฏในข่าวการเมืองมักจะเป็นผู้ชายมากกว่าผู้หญิง และจากข้อมูลที่ได้มาพบว่าผู้หญิงจะชอบดูข่าวประเภทอาชญากรรมมากกว่าผู้ชาย กลุ่มตัวอย่างที่ชอบดูข่าวการเมืองนั้นมีทั้งผู้ที่ประกอบอาชีพเกษตรกร (12 คน) และรับราชการครู (2 คน) ในจำนวนนี้เป็นผู้ที่จบการศึกษาในระดับประถมศึกษาเป็นส่วนใหญ่ และผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีทั้งหมด (3 คน) ต่างก็ชอบดูข่าวการเมือง ในที่นี้ การศึกษาจึงมิใช่ตัวแปรที่เด่นชัดที่มีอิทธิพลต่อความชอบดูข่าวการเมืองเพราะจะเห็นได้ว่า ไม่ว่าจะผู้ที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือปริญญาตรีต่างก็ชอบดูข่าวการเมือง

ข่าวอาชญากรรม

ข่าวอาชญากรรมและข่าวที่เกี่ยวข้องกับอุบัติเหตุ อุบัติภัยต่างๆ ก็เป็นข่าวที่มีผู้ติดตามชมมากเช่นกัน เนื่องจากเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวพันกับอารมณ์ ความรู้สึก ความรุนแรง อันตราย เป็นปัญหาในสังคมที่อาจเกิดขึ้นได้กับทุกคน ทำให้ผู้ชมตระหนักถึงการระวังรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของตนเองและผู้ใกล้ชิด

“ดูเพราะอยากรู้ สนใจ อยากรู้ข้อมูลไม่ให้คนอื่นมาหลอกได้ อย่างวันก่อนมีคนมาหลอกขายของในหมู่บ้าน มักจะเข้ามาหลอกคนแก่ที่อยู่บ้านแต่ตอนนี้จับได้แล้ว ดูข่าวแบบนี้เอาไว้คอยระวังตัว ว่าที่ไหนเกิดอะไรอย่างไร อยู่ใกล้บ้านเราหรือไม่ สนใจ ยิ่งข่าวอาชญากรรมต้องดูแล้วตามให้ทันพวกมิจฉาชีพ

(ธีรพงษ์ มณีวงศ์, สันทนาการกลุ่ม)

“อย่าง “อย่าปล่อยให้คนชั่วลอยนวล” (รายงานข่าวอาชญากรรมทางช่อง 3) ดูแล้วจะได้ระวัง จะดูข่าวรถหาย ข่าวยาบ้า ทำไมลูกไปติดยาบ้า ต้องระวังอย่างไร ก็คุยกันกับแฟน บางครั้งดูข่าวว่าช่วงนี้มีรถหายบ่อย เราก็ต้องระวังเวลามีคนมาว่าจ้างรถของเรา”

(สมจิต ทวีโชติ, สันทนาการกลุ่ม)

“อย่างเราก็มีลูก เวลาเห็นข่าวยาบ้า คนติดยาบ้า ก็บอกลูกว่าอย่าไปกิน อย่าไปทำอย่างในทีวีนะ ดู อย่าไปทำอย่างนี้ ไม่ดี ข่าวข่มขืนน้องอ้อมยิ่งดูก็ยิ่งสงสาร ทีนี้ก็คิดว่าลูกเราที่เป็นผู้หญิงก็มี ยิ่งตอนที่ข่มขืนพยาบาลที่ห้วยทับทัน ดูแล้วยังคิดถึงลูก เพราะคนที่โดนข่มขืนเรียนจบมาพร้อมกันกับลูกสาว แล้วลูกสาวไปทำงานที่ อ.เมือง ส่วนคนนั้นไปทำที่ อ.ห้วยทับทัน ดูแล้วนึกเป็นห่วง”

(น้อมใจ พันธุ์ชัย, สันทนาการกลุ่ม)

กลุ่มตัวอย่างที่ชอบดูข่าวอาชญากรรม อุบัติภัย มีอยู่ในทุกช่วงอายุ อาชีพ และการศึกษา อย่างไรก็ตาม จากข้อมูลที่ได้มา ผู้หญิงจะชอบดูข่าวประเภทนี้มากกว่าผู้ชาย(ตารางที่ 4.12) อาจเนื่องมาจากข่าวประเภทนี้เป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ ความรู้สึก เป็นเรื่องราวที่เข้าใจได้ง่าย อีกทั้งเนื้อหาของข่าวมักปรากฏภาพของผู้หญิงที่ตกเป็นฝ่ายถูกกระทำเสียเป็นส่วนใหญ่ ทำให้ผู้หญิงตระหนักถึงความปลอดภัยของตนเองและผู้ใกล้ชิดมากขึ้น

ข่าวกีฬา

ข่าวกีฬานั้นก็ยังคงเป็นเรื่องที่อยู่ในความนิยม เนื่องจากข่าวกีฬาในปัจจุบันมีลักษณะของการรายงานความเป็นไปและผลของเกมการแข่งขัน ผู้ชมสามารถตรวจสอบผลการแข่งขันได้และมีภาพประกอบ ประกอบกับผู้ชมบางส่วนก็เห็นว่าการชมข่าวกีฬานั้นเป็นการผ่อนคลายความเครียด ถือเป็นการพักผ่อนได้อีกทางหนึ่ง จึงทำให้มีผู้สนใจและติดตามข่าวกีฬาอยู่เสมอ

“ชอบข่าวกีฬามาก ต้องไม่พลาด ดูทุกประเภท ผมจะกดตามนะ เราจะรู้เวลาที่ช่องไหนมาก่อนตามด้วยช่องไหน ข่าวก็คล้ายๆกันทุกช่อง แต่ก็ดูทุกช่อง ชอบกีฬา ติดตามดูผลการแข่งขัน ยิ่งฟุตบอล ดูทั้งฟุตบอลไทย ฟุตบอลต่างประเทศ แล้วในข่าวจะมีภาพเด็ดๆให้ดูอย่างภาพกีฬาใหม่ๆ สนุกมาก”

(มงคล พูลมี , สนนทากลุ่ม)

“ดูข่าวกีฬากับลูกชาย ลูกชายก็ชอบดูข่าวกีฬาเหมือนกัน ชอบดูมวยกับฟุตบอล บางทีก็ดูที่มีการถ่ายทอดสดมาแล้วนะ แต่ตอนคำก็ต้องมาดูข่าวอีก”

(เทียง ละมุน , สนนทากลุ่ม)

กลุ่มตัวอย่างที่ชอบดูข่าวกีฬามากที่สุดนั้นมีอยู่ในทุกช่วงอายุ ทั้งหมดเป็นเกษตรกร จบการศึกษาระดับประถมศึกษาเป็นส่วนใหญ่ (4 คน) ที่เหลือคือจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (2 คน) โดยผู้ชายจะชอบดูข่าวกีฬามากกว่าผู้หญิง ทั้งนี้อาจเป็นด้วยอุปนิสัยของผู้ชายที่ชอบการกีฬา ชอบการแข่งขันมากกว่า

ข่าวบันเทิง

ข่าวบันเทิงก็เช่นเดียวกับข่าวกีฬาที่มีส่วนในการให้ความบันเทิงด้วย ข่าวบันเทิงจึงมีผู้ชมที่ชื่นชอบเพราะเป็นเรื่องที่เบาๆดูสบาย ไม่เครียด

“ชอบดูข่าวบันเทิง ชอบดูดาราคณนั้น คนนี้ดูช่อง 3 ช่อง 7 เพราะมีข่าวมากกว่าช่องอื่น”

(วาสนา พูลมี , สนนทากลุ่ม)

“ต้องดูข่าวบันเทิงทุกวัน ชอบมาก ดูประจำ จบ “สี่สັນบันเทิง” ช่อง 3 แล้วถึงจะเข้านอน ชอบดูดารา กับเบื้องหลังละคร สนุก ดูแล้วสบายใจ ไม่เหมือนดูข่าวฆ่ากัน”

(เกษิ สุภาพ , สันทนาการกลุ่ม)

กลุ่มตัวอย่างที่ชอบดูข่าวบันเทิงเป็นผู้ที่มีอายุระหว่าง 21-40 ปีทั้งสิ้น กลุ่มที่มีอายุมากกว่านี้ไม่มีผู้ใดชอบดูข่าวบันเทิงอย่างมาก แสดงให้เห็นว่า ผู้ที่อยู่ในวัยสูงอายุมิแนวโน้มที่จะชอบดูข่าวนิตย น้อย และผู้ที่ชอบดูข่าวบันเทิงนี้เป็นผู้หญิงทั้งหมด อาจเนื่องมาจากข่าวบันเทิงนั้นเป็นเรื่องเกี่ยวกับดารา นักร้อง การแสดง และละคร โทรทัศน์ต่างๆ อันเป็นเรื่องที่อยู่ในความชอบความสนใจของผู้หญิงในวัยนี้ส่วนใหญ่อยู่แล้ว พิจารณาจากที่ผู้หญิงมักจะชอบเรื่องเบาๆ เรื่องแต่ง การใช้จินตนาการมากกว่า ข่าวบันเทิงก็เป็นข่าวเบาๆ ดูสนุก ผ่อนคลาย และเก็บไปเป็นหัวข้อสนทนาแบบสบายๆ ได้ ในขณะที่จากข้อมูลจะพบว่าผู้หญิงวัยสูงอายุในชนบทมีแนวโน้มที่จะให้ความสนใจในข่าวประเภทอาชญากรรม หรือข่าวที่มีเนื้อหาสาระมากกว่าข่าวบันเทิง แต่ก็ไม่ใช่ข่าวหนักจนเกินไป เช่นข่าวที่เกี่ยวข้องกับสถาบันที่เป็นที่นับถือ ผูกพัน และจงรักภักดี อย่างข่าวในพระราชสำนัก กลุ่มตัวอย่างที่ชอบดูข่าวบันเทิงเป็นผู้ที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาตอนต้น อย่างไรก็ตาม ไม่มีกลุ่มตัวอย่างผู้หญิงที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีเลย จึงไม่มีข้อมูลมาเปรียบเทียบให้เห็นเด่นชัดในเรื่องตัวแปรด้านการศึกษากับความชอบดูข่าวบันเทิงนี้

ข่าวเกษตร

ข่าวเกษตรที่คาดว่าจะเป็นข่าวที่ชาวชนบทนิยมดูที่สุดเป็นอันดับต้นๆ นั้น จากข้อมูลที่ได้มากลับพบว่าอยู่ในอันดับท้ายๆ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสัดส่วนและปริมาณการนำเสนอข่าวเกษตรในช่วงข่าวภาคค่ำที่กลุ่มตัวอย่างติดตามชมเป็นประจำนั้นมีน้อยมากหรือไม่มีเลยสำหรับบางสถานี เช่น สถานีโทรทัศน์ช่อง 3 เป็นต้น ประกอบกับภาษาในการรายงานข่าว แม้ว่าดูเหมือนจะมีความพยายามให้ฟังเป็นภาษาง่ายๆ แต่ในความรู้สึกของชาวบ้านต่างจังหวัดก็ยังคงเป็นภาษาวิชาการเกินไปอยู่แน่นอน

“ข่าวเกษตรมีน้อย แต่ก่อนช่อง 7 ยังมีช่วงข่าวเกษตร “กลีกรแข็งขัน คือ กระจุกดินหลังของชาติ” เดิวนีไม่มีแล้ว”

(ศรชัย พิมาทัย, สันทนาการกลุ่ม)

“บางที่ข่าวก็พูดกันเชิงวิชาการเกินไป ชาวบ้านฟังไม่รู้เรื่อง ผมเองก็ยังไม่ค่อยเข้าใจเลย”

(วินัย พิมาทัช, สนทนากลุ่ม)

“ข่าวเกษตร ตอนนี้ก็เห็นมีแต่ของช่อง 9 ข่าวเพื่อนเกษตร”

(เสถียร สะอึ้งทอง, สนทนากลุ่ม)

“เดี๋ยวนี้ไม่ค่อยมีเลขข่าวเกษตร แต่ก่อนช่อง 7 จะมีช่วงเกษตรกรเป็นช่วงชัดเจน เดี่ยวนี้น้อยลง ตอนนี่ชอบดูข่าวช่อง 3 เพราะชอบ “จีพอร์ข่าว” แต่ช่อง 3 ก็ไม่มีข่าวเกษตรเลย”

(ราตรี แซ่กี้, สนทนากลุ่ม)

จะเห็นได้ว่าข้อมูลดังกล่าว สนับสนุนให้เห็นภาพได้ชัดเจนยิ่งขึ้นว่าข่าวในปัจจุบันเป็นเรื่องของคนในเมืองเป็นส่วนใหญ่ และแทบจะไม่ใช่เรื่องของคนในชนบท พิจารณาได้จากปริมาณข่าวที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันที่มีน้อย และการนำเสนอที่ไม่ค่อยอยู่ในความสนใจของชาวบ้าน

กลุ่มตัวอย่างที่ชอบดูข่าวเกษตรเป็นผู้ที่อยู่ในวัย 41 ปีขึ้นไปทั้งสิ้น (3 คน) ทั้งหมดเป็นเกษตรกรและจบการศึกษาระดับประถมศึกษา โดยเป็นผู้ชาย 1 คน และผู้หญิง 2 คน จะเห็นได้ว่าตัวแปรที่น่าจะมีอิทธิพลต่อความชอบดูข่าวเกษตรได้แก่ตัวแปรด้านอาชีพ เพราะจากข้อมูลที่ได้มาไม่ปรากฏว่าผู้ที่ประกอบอาชีพอื่นจะสนใจดูข่าวเกษตรมากที่สุดแต่อย่างใด

ข่าวในพระราชสำนัก

มีกลุ่มตัวอย่างที่ชอบดูข่าวในพระราชสำนัก 2 คน เป็นผู้ที่อยู่ในวัยสูงอายุ อายุมากกว่า 51 ปี ขึ้นไปทั้งสิ้น และเป็นผู้หญิงทั้ง 2 คน เป็นผู้ที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา 1 คน และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 1 คน วัยและเพศจึงน่าจะส่งผลกระทบต่อความชอบข่าวประเภทนี้ที่เป็นข่าวที่เกี่ยวข้องกับสถาบันที่เคารพซึ่งผู้หญิงสูงอายุในชนบทจะมีความผูกพันและความจงรักภักดีอย่างยิ่ง

ข้าวเศรษฐกิจ

ข้าวเศรษฐกิจนั้น กลุ่มตัวอย่างชอบน้อยมาก จำนวน 1 คนเท่านั้น กลุ่มตัวอย่างสนใจชมแบบผ่านๆ และให้ความเห็นว่าคูแล้วไม่ค่อยรู้เรื่องในรายละเอียด ลักษณะการรายงานเรื่องราวเกี่ยวกับความเป็นไป ปัญหา การดำเนินการ และมาตรการต่างๆทางเศรษฐกิจของสื่ออาจจะซับซ้อนเกินกว่าความเข้าใจของชาวชนบท จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างไม่ชอบชมข้าวเศรษฐกิจแบบที่นำเสนออยู่ในปัจจุบันนัก

กลุ่มตัวอย่าง 1 คนที่ชอบดูข้าวเศรษฐกิจนี้เป็นผู้ชาย จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ประกอบอาชีพค้าขาย ข้าวเศรษฐกิจที่ชอบดูเป็นข้าวประเภทราคาสินค้า ราคาน้ำมันต่างๆ โดยให้เหตุผลว่าเนื่องจากตนมีอาชีพค้าขาย จำเป็นต้องทราบเรื่องราวเหล่านี้ไว้บ้าง อาชีพจึงน่าจะเป็นตัวแปรสำคัญในกรณีนี้

ข้าวที่ไม่มีกลุ่มตัวอย่างคนใดตอบว่าชอบที่สุดเลยนั้นมี 2 ประเภท ได้แก่ ข้าวต่างประเทศ และข้าวพยากรณ์อากาศ

ข้าวต่างประเทศ

ข้าวต่างประเทศนั้นอาจจะถูกมองว่าเป็นเรื่องที่ไกลตัวกว่า เป็นเรื่องราวของประเทศอื่น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะชมแต่ไม่ได้ชอบเป็นพิเศษ

ข้าวพยากรณ์อากาศ

ข้าวพยากรณ์อากาศ เป็นการรายงานสภาพดินฟ้าอากาศตามปกติทุกวัน การชมส่วนใหญ่จึงเป็นการชมให้ทราบข้อมูลของสภาพอากาศแต่ละวันอย่างคร่าวๆเท่านั้น และดูเหมือนจะไม่ค่อยเป็นที่เชื่อถือเท่าใดนัก

อันดับความชอบข้าวแสดงให้เห็นว่า ข้าวที่กลุ่มตัวอย่างชอบชมที่สุดนั้นเป็นข้าวที่ค่อนข้างมีเนื้อหาสาระและกลุ่มตัวอย่างมองว่ามีประโยชน์ อย่างเช่นข่าวการเมืองและข่าวอาชญากรรม/อุบัติเหตุ รongๆลงมาจึงเป็นข้าวประเภทที่มีลักษณะของความบันเทิงในตัว เช่น ข่าวกีฬาและ

ข่าวบันเทิง อย่างไรก็ตามพบว่าเพศชายและเพศหญิงมีลักษณะความชอบข่าวประเภทต่างๆต่างกัน ดังนี้

ตารางที่ 4.12 ประเภทของข่าวโทรทัศน์ที่กลุ่มตัวอย่างชอบมากที่สุด จำแนกตามเพศ

เพศชาย		เพศหญิง	
ประเภท	จำนวน	ประเภท	จำนวน
1.ข่าวการเมือง	11	1.ข่าวอาชญากรรม/อุบัติเหตุ	7
2.ข่าวกีฬา	4	2.ข่าวบันเทิง	4
3.ข่าวอาชญากรรม/อุบัติเหตุ	3	3.ข่าวการเมือง	3
4.ข่าวเกษตร	1	4.ข่าวเกษตร	2
5.ข่าวเศรษฐกิจ	1	5.ข่าวในพระราชสำนัก	2
		6.ข่าวกีฬา	2
รวม	20	รวม	20

ข่าวการเมืองเป็นข่าวที่กลุ่มตัวอย่างเพศชายชอบเป็นจำนวนมากที่สุด (11 คน) รองลงมา ได้แก่ ข่าวกีฬา (4 คน) ข่าวอาชญากรรม/อุบัติเหตุ (3 คน) ข่าวเกษตร (1 คน) และข่าวเศรษฐกิจ (1 คน) เป็นที่น่าสังเกตว่าไม่มีกลุ่มตัวอย่างผู้ชายคนใดชอบดูข่าวบันเทิงมากที่สุดเลยทั้งนี้ก็อาจจะเนื่องจาก เมื่อพิจารณาถึงอายุของกลุ่มตัวอย่างแล้วส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วงวัยกลางคน จึงอาจจะไม่ค่อยมีความสนใจเรื่องราวประเภทดังกล่าวนัก

กลุ่มตัวอย่างเพศหญิงชอบข่าวอาชญากรรม/อุบัติเหตุมากที่สุด (7 คน) รองลงมา ได้แก่ ข่าวบันเทิง (4 คน) ข่าวการเมือง (3 คน) ข่าวเกษตร (2 คน) ข่าวในพระราชสำนัก (2 คน) และข่าวกีฬา (2 คน) ตามลำดับ

ประเภทข่าวที่กลุ่มตัวอย่างเพศชายชอบมากที่สุด 3 อันดับแรก มีดังนี้ คือ 1. ข่าวการเมือง 2. ข่าวกีฬา 3. ข่าวอาชญากรรม/อุบัติเหตุ ส่วนประเภทของข่าวที่กลุ่มตัวอย่างเพศหญิงชอบมากที่สุด 3 อันดับแรกได้แก่ 1. ข่าวอาชญากรรม/อุบัติเหตุ 2. ข่าวบันเทิง 3. ข่าวการเมือง ผู้ชายจะให้ความสนใจและความสำคัญกับข่าวสารบ้านเมืองก่อนอื่น ในขณะที่ผู้หญิงให้ความสนใจกับข่าวประเภทที่เน้นอารมณ์ความรู้สึกมากกว่า และผู้ชายสนใจข่าวกีฬา ในขณะที่ผู้หญิงชอบข่าวบันเทิง

ผู้หญิงมีแนวโน้มที่จะชอบข่าวเบา ที่เป็นเรื่องราวที่เข้าใจง่าย และไม่จำเป็นจะต้องมีภูมิหลังเกี่ยวกับเรื่องนั้นๆมากนักและเป็นข่าวที่ทำให้เกิดความรู้สึกตอบสนองไม่ว่าจะเป็นสุข เศร้า หรือ ตื่นเต้น น่ากลัวก็ตามได้ในเกือบจะทันที ในขณะที่ผู้ชายมีแนวโน้มที่จะชอบดูข่าวหนักมากกว่า

จากประเภทของข่าวโทรทัศน์ต่างๆ ได้แก่ ข่าวการเมือง ข่าวอาชญากรรม/อุบัติเหตุ ข่าวกีฬา ข่าวดังบันเทิง ข่าวในพระราชสำนัก ข่าวต่างประเทศ ข่าวเศรษฐกิจ และข่าวพยากรณ์อากาศ สามารถจัดกลุ่มจำแนกเป็นข่าวประเภทหลักๆได้ดังนี้

1. **ข่าวหนัก** หมายถึง ข่าวที่มีเนื้อหาสาระมุ่งให้ความรู้มากกว่าความบันเทิง เป็นเรื่องราวที่ผู้ดูผู้ชมควรจะต้องมีภูมิหลังเกี่ยวกับเรื่องราวนั้นๆมาก่อนจึงจะทำความเข้าใจได้ง่ายขึ้น ข่าวหนักมักจะเป็นข่าวประเภท Delayed Reward News หรือข่าวที่ทำให้ผู้ชมเกิดความรู้สึกตอบสนองได้ช้ากว่าเพราะต้องอาศัยประสบการณ์ ความรู้ความคิดเพื่อสร้างความเข้าใจในข่าวนั้นๆ ข่าวหนักในที่นี่ ได้แก่ ข่าวการเมือง ข่าวเศรษฐกิจ ข่าวเกษตร และ ข่าวต่างประเทศ
2. **ข่าวเบา** หมายถึง ข่าวที่เป็นเรื่องราวที่เข้าใจง่าย ให้ความรู้สึกทางอารมณ์มากกว่า ผู้ชมไม่จำเป็นต้องมีภูมิหลังเกี่ยวกับเรื่องราวนั้นๆก็สามารถเข้าใจได้ทันที ข่าวเบามักจะเป็นข่าวประเภท Immediate Reward News หรือข่าวที่ทำให้ผู้ชมเกิดความรู้สึกตอบสนองในทันทีทันใดไม่ว่าจะเป็นความรู้สึกสนุกสนาน ขบขัน ตื่นเต้น เห็นอกเห็นใจ โศกเศร้าเสียใจ หรือหวาดเสียวก็ตาม ข่าวเบาในที่นี่ ได้แก่ ข่าวอาชญากรรม/อุบัติเหตุ ข่าวดังบันเทิง ข่าวกีฬา ข่าวในพระราชสำนัก และข่าวพยากรณ์อากาศ

ตารางที่ 4.13 จำแนกข่าวโทรทัศน์ตามประเภทข่าวหนักและข่าวเบาที่กลุ่มตัวอย่างชอบมากที่สุด

ข่าวหนัก		ข่าวเบา	
ประเภท	จำนวน (คน)	ประเภท	จำนวน (คน)
ข่าวการเมือง	14	ข่าวอาชญากรรม/อุบัติเหตุ	10
ข่าวเศรษฐกิจ	1	ข่าวกีฬา	6
ข่าวเกษตร	3	ข่าวดังบันเทิง	4
ข่าวต่างประเทศ	-	ข่าวในพระราชสำนัก	2
		ข่าวพยากรณ์อากาศ	-
รวม	18	รวม	22

จากตาราง 4.13 จะเห็นได้ว่า โดยรวมแล้วกลุ่มตัวอย่างชาวชนบทในจังหวัดศรีสะเกษชอบดูข่าวประเภทข่าวเบา (22 คน) และข่าวหนัก (18 คน) ในปริมาณที่ใกล้เคียงกัน ไม่แตกต่างกันมากนัก โดยเน้นหนักไปที่ข่าวการเมืองและข่าวอาชญากรรมเป็นสำคัญ แสดงให้เห็นว่า ชาวชนบทในปัจจุบันให้ความสนใจดูข่าวการเมืองกันมาก

ในส่วน of ข่าวการเมืองนั้น มีข้อสังเกตที่น่าสนใจนำมาพิจารณา คือ ข่าวการเมืองนั้นแม้จะจัดว่าเป็นข่าวหนัก แต่เมื่อเปรียบเทียบกับข่าวเศรษฐกิจในมุมมองของชาวบ้านแล้ว ข่าวการเมืองเป็นข่าวที่เข้าใจได้ค่อนข้างง่ายกว่า โดยเฉพาะสำหรับชาวชนบทแล้ว จะมองเห็นความเชื่อมโยงระหว่างตนเองกับข่าวการเมืองได้ชัดเจนกว่าเชื่อมโยงกับข่าวเศรษฐกิจ แม้เมื่อพิจารณาการวิพากษ์วิจารณ์ระหว่างข่าวการเมืองและข่าวเศรษฐกิจก็จะพบว่ากลุ่มตัวอย่างชาวชนบทจะวิพากษ์วิจารณ์ข่าวทางการเมืองมากกว่าข่าวเศรษฐกิจ ลักษณะของข่าวเศรษฐกิจแบบที่เป็นอยู่ในปัจจุบันเป็นเรื่องของเศรษฐกิจที่ไกลตัวชาวชนบทก็เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ความสนใจของชาวชนบทที่มีต่อข่าวเศรษฐกิจมีค่อนข้างน้อย ในขณะที่ข่าวการเมืองมีประเด็นที่หลากหลายกว่าที่จะก่อให้เกิดความสนใจและกล่าวถึง

จะเห็นว่า กลุ่มตัวอย่างมีลักษณะการดูข่าวการเมืองแบบชาวบ้าน คือจะดูข่าวการเมืองแบบเป็นสังขยาที่จะต้องดู เพื่อให้รู้ความเป็นไปต่างๆ เนื่องจากโทรทัศน์เป็นช่องทางหลักที่สำคัญที่จะถ่ายทอดเรื่องราวเหล่านี้สู่ชาวบ้านในชนบท ดูแบบที่กลุ่มตัวอย่างเอ่ยถึงในการสนทนากลุ่มว่า “ดูเหมือนดูละคร”

“บางครั้งดูไปก็ตลก บางทีก็เหมือนละคร ดูต่อว่าจะเถียงกันต่ออย่างไร เถียงกันไปก็เถียงกันมา ขวนกันไปก็ขวนกันมา ก็ดูว่าต่อไปจะลงเอยอย่างไร ใครจะเถียงชนะใคร ”

(เต็มดวง สีสาย , สนทนากลุ่ม)

“ชอบดูคราวที่ตั้งรัฐบาลครั้งที่แล้วรัฐบาลคุณชวน(ชวน หลีกภัย หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์) ที่เป็นฝ่ายค้านเก่าตอนนั้นจะตั้งรัฐบาลแทนพลเอกชวลิต (พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ หัวหน้าพรรคความหวังใหม่) ข่าวทำดินะ ทันใจ เร็วดี ตอนที่ต่างฝ่ายต่างยกมือกัน ต่างฝ่ายต่างประกาศ ผมก็ลุ้นว่าใครจะได้ ผลสุดท้ายคุณชวนได้ไปแบบนี้ดี ข่าวให้ดูทางนั้นที่ทางนี้ที่ว่าทางไหนไปถึงไหน”

(บุญมี มะเดื่อ, สนทนากลุ่ม)

การเมืองไทยนั้นดำเนินไปในลักษณะที่ฝ่ายค้านมักจะไม่วางรอยกับรัฐบาล ดูเหมือนว่าจะอยู่กันคนละขั้วตลอด การเสนอข่าวการเมืองของสื่อมวลชนก็ในทำนองเดียวกัน มักจะนำเสนอภาพความขัดแย้งของกลุ่มในขั้วต่างๆ ความขัดแย้งนี่เองที่เป็นจุดกระตุ้นให้เกิดความสนใจในเรื่องรายนั้นขึ้นมา จะมุ่งความสนใจไปในส่วนที่อยู่ในพื้นที่ของเรื่องส่วนตัวมากกว่า เช่น ใครจะแฉใครได้มากกว่ากัน เป็นส่วนหนึ่งที่กระตุ้นความอยากรู้อยากเห็น(ชอบดูคนทะเลาะกัน)ว่าเรื่องราวจะดำเนินไปอย่างไร แล้วจะจบลงอย่างไร

เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม การดูข่าวเศรษฐกิจแบบที่มีการนำเสนออยู่ในปัจจุบันนั้นเหมือนเป็นการดูเรื่องที่ไม่สอดคล้องกับชีวิตจริงของตน เช่น ปัญหาเศรษฐกิจ มาตรการการแก้ปัญหาแบบต่างๆ ค่าเงินบาท ราคาหุ้น เมื่อดูแล้วไม่เข้าใจจึงไม่อยากจะประกอบกับข่าวเศรษฐกิจที่นำเสนอเป็นเรื่องราวของเศรษฐกิจระดับประเทศ และเน้นไปที่เศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับภาคธุรกิจและอุตสาหกรรมเป็นส่วนใหญ่ เช่น เรื่องของการรายงานค่าเงินบาท ราคาหุ้น ซึ่งเป็นเรื่องของคนในเมือง ส่วนข่าวเศรษฐกิจที่เกี่ยวกับภาคการเกษตรที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตของคนชนบทมีค่อนข้างน้อย เนื่องจากเนื้อหาข่าวที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการของตน คนชนบทจึงไม่ค่อยดูข่าวเศรษฐกิจ จะกล่าวว่าชาวชนบทไม่ชอบดูข่าวเศรษฐกิจก็ไม่เชิงนัก หากแต่อาจกล่าวได้ว่า ไม่ชอบดูข่าวเศรษฐกิจแบบที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ชาวชนบทต้องการข่าวเศรษฐกิจที่ใกล้ตัวมากกว่านี้

“ข่าวเศรษฐกิจไม่ค่อยสนใจ ลุงไม่รู้เรื่อง ก็เห็นแต่หุ้น ข่าวหุ้นเป็นเรื่องของคนรวยเขา”
(เที่ยง ละมุน, สนนากลุ่ม)

“ดูไม่ค่อยเข้าใจ ไอเอ็มเอฟอะไรก็ไม่ค่อยเข้าใจ พวกข่าวราคาพืชผลก็ไม่ค่อยมี เลขไม่ค่อยชอบดู”
(สม หมายชัย, สนนากลุ่ม)

“ข่าวเศรษฐกิจดูไปแล้วก็รู้ว่าเศรษฐกิจแย่ ทำไมต้องไปเข้าไอเอ็มเอฟ เขามาช่วยเราหรือ เราไปกู้เงินเขา ทำไมต้องไปกู้เงินเขา ไม่ค่อยเข้าใจเท่าไร รัฐบาลไหนทำไม่ดีก็ไม่แน่ใจ โยนกันไปโยนกันมา ไม่เข้าใจ ปัญหาราคาของน่าจะแก้ไขได้ ราคาเกษตรนี้ตกต่ำมาก ราคาข้าวโพดนี้แย่มาก ปลูกก็แพง ข่าวเศรษฐกิจก็เห็นมีแต่ข่าวหุ้น ข่าวค่าเงินบาท รายงานกันทุกวัน ดูไม่รู้เรื่องเลย ไม่เข้าใจ หุ้นยิ่งแล้วใหญ่ ไม่รู้จักเลย ซื่อๆขายๆกัน ดูไม่เข้าใจ ก็ไม่ดู ดูไปอย่างนั้น”

(จันทร์ พงษ์วัน, สนนากลุ่ม)

“ค่าเงินบาทลอยตัวนี้คืออะไรยังไม่ค่อยรู้เลย มันเป็นอย่างไร แต่ก็พอรู้ว่าเงินเรามีค่าน้อยกว่าของคนอื่น”

(จิต พูนอุดม, สนทนากลุ่ม)

“ข่าวเศรษฐกิจไม่รู้เรื่อง สนใจแต่เศรษฐกิจของตัวเอง เมื่อไรข่าวจะขึ้นราคา”

(สังเวียน กิ่งเกตุ, สนทนากลุ่ม)

“ข่าวเศรษฐกิจก็มีแต่ข่าวหุ้น เห็นมีแต่หุ้นขึ้นหุ้นลง ถามว่าหุ้นคืออะไร ตอบไม่ได้เลย ไม่รู้จัก รู้จักแต่หวย”

(เหลียม โนนสังข์, สนทนากลุ่ม)

ต่อไปจะเป็นการจำแนกความชอบประเภทข่าวหนักและข่าวเบาตามตัวแปรเพศชายและเพศหญิง

เพศชาย

ตารางที่ 4.14 ข่าวโทรทัศน์ที่กลุ่มตัวอย่างเพศชายชอบมากที่สุดจำแนกตามประเภทข่าวหนักและข่าวเบา

ข่าวหนัก		ข่าวเบา	
ข่าวการเมือง	11	ข่าวกีฬา	4
ข่าวเกษตร	1	ข่าวอาชญากรรม	3
ข่าวเศรษฐกิจ	1		
รวม	13	รวม	7

เพศหญิง

ตารางที่ 4.15 ข่าวโทรทัศน์ที่กลุ่มตัวอย่างเพศหญิงชอบมากที่สุดจำแนกตามประเภทข่าวหนักและข่าวเบา

ข่าวหนัก		ข่าวเบา	
ข่าวการเมือง	3	ข่าวอาชญากรรม	7
ข่าวเกษตร	2	ข่าวบันเทิง	4
		ข่าวในพระราชสำนัก	2
		ข่าวกีฬา	2
รวม	5	รวม	15

จากตารางที่ 4.14 และตารางที่ 4.15 จะเห็นว่า กลุ่มตัวอย่างเพศชายชอบข่าวหนักมากกว่าข่าวเบา และกลุ่มตัวอย่างเพศหญิงชอบข่าวเบามากกว่าข่าวหนัก

ทั้งนี้เนื่องมาจากธรรมชาติของเพศทั้งสองที่แตกต่างกัน ผู้ชายมีแนวโน้มจะชอบเรื่องที่มีเนื้อหาสาระมากกว่า ผู้ชายมักจะรู้สึกว่าการเมืองเป็นเรื่องของผู้ชาย จึงติดตามและชอบดูข่าวการเมืองซึ่งจัดเป็นข่าวหนักมากที่สุด ในขณะที่ผู้หญิงมักจะไม่นิยมเรื่องหนักๆเท่าใดนัก หากแต่ชอบเรื่องเบาๆ ไม่เครียด ไม่เรียกร้องการติดตามอย่างต่อเนื่อง โดยต้องใช้ฐานความรู้ประกอบ ผู้หญิงจึงชอบข่าวเบาอย่างข่าวบันเทิง ข่าวอาชญากรรมมากกว่า นอกจากนี้การดูข่าวเบาจะเปิดโอกาสให้ผู้หญิงแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกร่วมได้มากกว่าและสะดวกใจกว่า เพราะข่าวเบามีลักษณะเป็นเรื่องพื้นๆ ผู้หญิงจะเก็บไว้เป็นหัวข้อสนทนาได้ดีกว่าเพราะเข้ากันกับลักษณะนิสัยของผู้หญิง

“ข่าวสารการเมือง ต้องดูต้องรู้ไว้ละ ว่าใครเป็นรัฐบาล เป็นฝ่ายค้าน คนไหนเป็นรัฐมนตรีอะไร เขาทำอะไรกันอยู่ตอนนี้ ช่างอย่างลุง ช่วงไหนใกล้เลือกตั้ง ใกล้อภิปรายไม่ไว้วางใจยิ่งติดตามคุณน้า”

(ทองใส สุ่มมาคร (ชาย), สันทนาการกลุ่ม)

“ชอบคุยกันกับน้อง(สรชัย) จะคอยดูข่าวการเมือง เวลาไปทำงานเจอกันกับเพื่อนคุยกันอย่างนั้นอย่างนี้ ดูข่าวเมื่อคืนนี้ได้ยินไหม รัฐมนตรีคนนั้นคนนี้ทำอะไร”

(วินัย พิมาทัย (ชาย), สันทนาการกลุ่ม)

“อย่าง “อย่าปล่อยให้คนชั่วลอยนวล” (รายงานข่าวอาชญากรรมทางช่อง 3) ดูแล้วจะได้ระวัง จะดูข่าวรถหายข่าวยาบ้า ทำไมลูกไปติดยาบ้า ต้องระวังอย่างไร ก็คุยกันกับแฟน บางทีดูข่าวว่าช่วงนี้มีรถหายบ่อย เราก็ต้องระวังเวลามีคนมาว่าจ้างรถของเรา”

(สมจิต ทวีโชติ (หญิง), สันทนาการกลุ่ม)

“อย่างเราก็มีลูก เวลาเห็นข่าวยาบ้า คนติดยาบ้า ก็บอกลูกว่าอย่าไปกิน อย่าไปทำอย่างในทีวีนะ ดู อย่าไปทำอย่างนี้ ไม่ดี ข่าวข่มขืนน้องอ้อมยิ่งดูก็ยิ่งสงสาร ทีนี้ก็คิดว่าลูกเราที่เป็นผู้หญิงก็มี ยิ่งตอนที่ข่มขืนพยาบาลที่ห้วยทับทัน ดูแล้วยิ่งคิดถึงลูก เพราะคนที่โดนข่มขืนเรียนจบมาพร้อมกันกับลูกสาว แล้วลูกสาวไปทำงานที่ อ.เมือง ส่วนคนนั้นไปทำที่ อ.ห้วยทับทัน ดูแล้วนึกเป็นห่วง”

(น้อมใจ พันธุ์ชัย (หญิง), สันทนาการกลุ่ม)

การชมรายการข่าวท้องถิ่นจากสถานีโทรทัศน์ช่อง 11 ศูนย์ประชาสัมพันธ์เขต 2

ตารางที่ 4.16 การชมรายการข่าวท้องถิ่นของกลุ่มตัวอย่าง

การชมรายการข่าวท้องถิ่น	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ดู	40	100
ดูบ้างไม่ดูบ้าง	-	-
ดูเป็นประจำ	-	-
รวม	40	100

กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดไม่ได้รับชมรายการข่าวท้องถิ่นจากทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 11 ศูนย์ประชาสัมพันธ์เขต 2 จังหวัดอุบลราชธานีเลยเนื่องจากรับสัญญาณได้ไม่ชัดเจนและไม่มีการส่งสัญญาณไปยังพื้นที่ของตน โดยที่ผู้รับชมได้คิดตั้งแผนรับสัญญาณเฉพาะของทางสถานีเนื่องจากไม่ต้องการเสียค่าใช้จ่ายเพิ่ม อันเป็นปัจจัยทางด้านเทคนิคและปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอุปสรรคต่อการเข้าถึงสื่อ

ความสนใจของประชาชนคนรับสารนั้นมักจะให้ความสำคัญกับสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวก่อนเสมอ เนื่องจากบุคคลย่อมมีความปรารถนาที่จะให้ตนเองได้รับการบอกกล่าวเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่ตนเองอาศัยอยู่ คนส่วนกลางกับคนส่วนภูมิภาคต่างก็อยู่ในสังคมที่แตกต่างกัน แต่ต่างก็ต้องการได้รับข่าวสารของตนอย่างเพียงพอ ดังนั้นหากจะพิจารณาในแง่ความเกี่ยวข้องและผลกระทบ ข่าวท้องถิ่นน่าจะเป็นข่าวที่สามารถตอบสนองความต้องการของคนในส่วนท้องถิ่นได้ดีและเหมาะสมที่สุด สื่อมวลชนที่อยู่ในท้องถิ่น อย่างศูนย์ประชาสัมพันธ์เขต 2 จังหวัดอุบลราชธานี จึงน่าที่จะแสดงบทบาทสำคัญในการนำเสนอข่าวสารเพื่อท้องถิ่นในเขตพื้นที่บริการของตน ในฐานะเป็นผู้สังเกตสภาพแวดล้อมของชุมชนท้องถิ่น คอยติดตามเรื่องราวที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นแล้วกระจายให้สมาชิกได้รับรู้ ยิ่งกว่านั้นยังควรทำหน้าที่เป็นสื่อกลางที่คอยรายงานปัญหาของท้องถิ่นเพื่อบอกกล่าวให้ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบได้รับรู้ ตลอดจนช่วยส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นได้ตระหนักถึงความสำคัญของตนเอง อย่างไรก็ตามผลการวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งที่แสดงให้เห็นและสนับสนุนว่า ในทางปฏิบัติและในสภาพความเป็นจริงนั้น สถานีโทรทัศน์ในท้องถิ่น อย่างน้อยก็ศูนย์ประชาสัมพันธ์เขต 2 จังหวัดอุบลราชธานีมิได้แสดงบทบาทดังกล่าวอย่างเต็มที่ ถึงจะมีการนำเสนอรายการข่าวท้องถิ่น แต่หากคนในท้องถิ่นไม่สามารถเข้าถึงข่าวสารข้อมูลนั้นได้ บทบาทนั้นจึงยังไม่

สมบูรณ์ สถานีโทรทัศน์ช่อง 11 ศูนย์ประชาสัมพันธ์เขต 2 จังหวัดอุบลราชธานีนั้นถูกมองว่าเป็นหน่วยงานในสังกัดของรัฐจึงน่าที่จะทำหน้าที่ให้บริการครอบคลุมทั่วถึงและเข้าถึงได้ง่าย แต่ในความเป็นจริงกลับไม่เป็นเช่นนั้น

พฤติกรรมขณะชมรายการข่าวโทรทัศน์

ตารางที่ 4.17 พฤติกรรมขณะชมรายการข่าวโทรทัศน์ของกลุ่มตัวอย่าง

พฤติกรรมขณะชมรายการข่าวโทรทัศน์	เพศ		จำนวน	ร้อยละ
	ชาย	หญิง		
เปิดดูช่องเดียวตั้งแต่ต้นจนจบ	8	7	15	37.5
เลือกดูเฉพาะข่าวบางประเภทที่ชอบ	2	3	5	12.5
เปลี่ยนไปดูข่าวช่องอื่นเวลามีโฆษณา	10	10	20	50
รวม	20	20	40	100

ขณะชมรายการข่าวโทรทัศน์กลุ่มตัวอย่างจำนวนครึ่งหนึ่งจะเปลี่ยนไปดูช่องอื่นเวลาโฆษณา (20 คน) รองลงมา คือ จะเปิดดูช่องเดียวตั้งแต่ต้นจนจบรายการ (15 คน) และน้อยที่สุดคือ ผู้ที่เลือกดูเฉพาะข่าวบางประเภทที่ชอบ (5 คน) เหตุผลสำคัญที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะเปลี่ยนไปดูช่องอื่นเวลาโฆษณา ก็คือการมีทางเลือกที่จะไปชมรายการอื่น เช่น ละคร หรือเลือกที่จะชมรายการข่าวของช่องอื่นที่มีเวลาออกอากาศใกล้เคียงกัน ประกอบกับโทรทัศน์ในปัจจุบันมีรีโมทคอนโทรลที่ช่วยอำนวยความสะดวกให้สามารถเปลี่ยนช่องได้เลยโดยไม่ต้องลุกจากที่นั่ง

การตัดสินใจเลือกชมรายการข่าวโทรทัศน์

ตารางที่ 4.18 การตัดสินใจเลือกชมรายการข่าวโทรทัศน์ของกลุ่มตัวอย่าง

การตัดสินใจเลือกชมรายการข่าวโทรทัศน์	เพศ		จำนวน	ร้อยละ
	ชาย	หญิง		
เลือกเอง	17	4	21	52.5
ชมตามคนอื่น	3	16	19	47.5
รวม	20	20	40	100

การตัดสินใจเลือกชมรายการข่าวโทรทัศน์ในที่นี้ หมายถึงการมีสิทธิที่จะเป็นผู้เลือกชมรายการข่าวโทรทัศน์เองโดยเลือกว่าจะดูช่องใด เวลาใดเองได้ กับผู้ที่เลือกชมตามคนอื่นโดยคนอื่นเป็นผู้มีสิทธิเลือกตัดสินใจ ในที่นี้พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตัดสินใจเลือกชมรายการข่าวโทรทัศน์ด้วยตนเองมีจำนวนใกล้เคียงกับผู้ชมตามคนอื่น

1. ผู้ที่ตัดสินใจเลือกชมรายการข่าวโทรทัศน์เอง มีจำนวน 21 คน เป็นผู้ชาย 17 คน และเป็นผู้หญิง 4 คน

ผู้ชายที่ตัดสินใจเลือกชมข่าวโทรทัศน์เอง มีจำนวน 17 คน ผู้ชายมีความรู้สึกที่ตัวเองเป็นผู้นำ มีการตัดสินใจที่เป็นตัวของตัวเอง ผู้ชายส่วนใหญ่จึงเป็นผู้ที่ตัดสินใจเลือกชมรายการด้วยตนเอง

ผู้หญิงที่ตัดสินใจเลือกชมข่าวโทรทัศน์เอง มีจำนวนเพียง 4 คน จากการวิจัยพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมดังกล่าว ได้แก่ ความเป็นเจ้าของสื่อโทรทัศน์และการที่ไม่ได้อยู่กับฝ่ายชาย การมีโทรทัศน์ส่วนตัวของตนเองและการไม่มีฝ่ายชายอยู่ด้วยทำให้มีอิสระที่จะเลือกชมตามใจ ตามความต้องการ โดยไม่ต้องเกรงใจหรือยอมตามผู้อื่น

2. ผู้ที่เลือกชมตามผู้อื่น มีผู้ที่เลือกชมตามผู้อื่น จำนวน 19 คน เป็นชาย 3 คน และเป็นผู้หญิง 16 คน

ผู้ชายที่เลือกชมตามผู้อื่น มีจำนวน 3 คน เหตุที่ผู้ชายต้องเลือกชมข่าวโทรทัศน์ตามผู้อื่น นั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยเรื่องความเป็นเจ้าของโทรทัศน์ กล่าวคือ การไม่มีโทรทัศน์ที่บ้านของตนเอง ทำให้ต้องไปอาศัยดูกับคนอื่น

ผู้หญิงที่เลือกชมตามผู้อื่น มีจำนวน 16 คน จากการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เลือกชมรายการข่าวโทรทัศน์ตามสามีของตน ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากการที่ผู้หญิงชนบททำให้ฝ่ายชายเป็นผู้นำในทุกๆด้าน ประกอบกับอุปนิสัยและความสนใจในรายการข่าวของผู้หญิงมีน้อยกว่า และมองว่ารายการข่าวเป็นเรื่องสำหรับผู้ชายมากกว่า จึงยกให้ผู้ชายเป็นผู้ตัดสินใจ

ทั้งนี้ข้อสังเกตที่น่าสนใจในที่นี้ก็คือ ฝ่ายชายจะเป็นผู้ที่มีสิทธิตัดสินใจเลือกชมเองมากกว่าฝ่ายหญิง มีกลุ่มตัวอย่างผู้ชายจำนวน 17 คนที่เป็นผู้เลือกชมรายการข่าวโทรทัศน์เอง และมีจำนวนเพียง 3 คน ที่ชมตามคนอื่น (คล้าย สีสาย, จันท์ พงศ์วัน, สุญุ เต็มดวง) ในขณะที่ผู้หญิงจำนวน 16 คน จะชมตามคนอื่น มีเพียง 4 คนเท่านั้นที่ตัดสินใจเลือกชมรายการข่าวโทรทัศน์ด้วยตนเอง (วาสนา พูลมี, วงศ์เดือน ฉิมพาลี, สัมเวียน กิ่งเกตุ, เต็มดวง สีสาย)

ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างผู้ชายส่วนใหญ่กล่าวว่าตนมีสิทธิเลือกดูรายการข่าวโทรทัศน์เองนั้น กลุ่มตัวอย่างผู้หญิงส่วนใหญ่ที่ชมรายการข่าวโทรทัศน์ตามที่ผู้อื่นเลือกนั้นตอบว่าผู้อื่นในที่นี้ ก็คือสามีนั่นเอง จากจุดนี้ทำให้พอที่จะมองเห็นภาพโดยรวมของครอบครัวในชนบทไทยที่ยังคงสนับสนุนความคิดที่ว่า โครงสร้างของสังคมไทยนั้นยังคงลักษณะของความเป็นสังคมแบบชายเป็นใหญ่เอาไว้อยู่ ซึ่งความคิดนี้เชื่อมโยงกับเรื่องความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างเพศหญิงและชายที่แสดงให้เห็นว่าเพศชายยังคงเป็นเพศที่ใช้และควบคุมอำนาจดังกล่าว

สำหรับกลุ่มตัวอย่างเพศชายที่ไม่ได้เลือกดูรายการข่าวโทรทัศน์ด้วยตนเอง จันท์ พงศ์วัน และสุญุ เต็มดวงอาศัยดูโทรทัศน์กับคนอื่นจึงต้องดูตามเจ้าของบ้าน คล้าย สีสายนั้นเวลากลับบ้านไม่แน่นอน ลูกสาวจะเป็นผู้เปิดโทรทัศน์ เมื่อหันกลับมาพิจารณาจากบริบทของผู้หญิงที่เลือกดูรายการข่าวโทรทัศน์เองบ้างพบว่า วาสนา พูลมีนั้นมีโทรทัศน์ส่วนตัวจึงสามารถเลือกชมรายการเองได้ตามอัธยาศัย ทางด้านวงศ์เดือน ฉิมพาลี ขณะนี้สามีรับราชการอยู่ต่างจังหวัด วงศ์เดือนจึงอยู่กับน้องสาว(น้อมใจ พันธุ์ชัย) ซึ่งสามีของน้อมใจก็ทำงานอยู่ต่างจังหวัดเช่นกัน สิทธิในการเลือกชมจึงตกเป็นของวงศ์เดือนซึ่งเป็นพี่สาวและเป็นเจ้าของบ้านและเจ้าของโทรทัศน์ด้วย สัมเวียน กิ่งเกตุอาศัยอยู่เพียงลำพังจึงไม่มีปัญหาเรื่องการเลือกชม ส่วนเต็มดวง สีสาย มักจะกลับบ้านก่อนพ่อ (คล้าย สีสาย) บางครั้งพ่อก็กลับบ้านไม่ทันเวลาข่าว เต็มดวงจะเป็นผู้เปิดโทรทัศน์และเลือกดูเอง ประกอบกับที่บ้านของเต็มดวงชอบดูช่อง 7 เหมือนกัน ทำให้มองเห็นภาพว่า การที่ผู้หญิงมีสิทธิเลือกชมรายการเองนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยดังนี้ คือ 1. มีเครื่องรับโทรทัศน์เป็นของตนเอง (ซึ่งนับเป็นส่วนน้อยในสังคมชนบท) 2. อยู่เพียงลำพังหรือฝ่ายชายไม่อยู่ แต่ก็พบว่าในกรณีของวงศ์เดือนและน้อมใจ พ้นจากปัจจัยเรื่องเพศแล้ว เรื่องวัยหรือความอาวุโสก็เข้ามามีบทบาทแทน

เราจะมองเห็นบทบาทของเพศเด่นชัดในกรณีการเลือกชมรายการโทรทัศน์นี้ โดยแสดงออกมาในรูปของความสัมพันธ์ในเชิงอำนาจภายในครอบครัว มีความแตกต่างระหว่างผู้หญิงกับ

ผู้ชายในเรื่องของการเลือกชม โดยผู้หญิงมักจะยอมให้ผู้ชายได้เป็นฝ่ายเลือก และผู้ชายก็มักจะเป็นผู้ใช้อำนาจในการเลือกนั้น

“คูกับแฟน ชอบคูช่อง 3 แต่แฟนชอบช่อง 9 ก็ต้องแล้วแต่เขาเวลาโฆษณาค่อยเปลี่ยน เวลาข่าวก็เหลื่อมๆกันอยู่”

(สมจิต ทวีโชติ (หญิง), สนทนากลุ่ม)

“อยากดูอะไรก็จะดูจนจบ ผมมีลูกสาว พ่ออยากดูข่าวแต่ลูกอยากปิดทีวีไปเปิดวิทยุเอฟเอ็ม พ่อก็บอกต้องให้พ่อดูข่าวจบก่อน”

(เร็ม คุณสุข (ชาย), สนทนากลุ่ม)

ปรับทในการชมรายการข่าวโทรทัศน์

ตารางที่ 4.19 สมาชิกที่ร่วมชมรายการข่าวโทรทัศน์กับกลุ่มตัวอย่าง

สมาชิกที่ร่วมชมรายการ ข่าวโทรทัศน์	เพศ		จำนวน	ร้อยละ
	ชาย	หญิง		
ดูคนเดียว	2	2	4	10
ดูกับคนอื่นๆในครอบครัว	16	18	34	85
ดูกับเพื่อนบ้าน	2	-	2	5
รวม	20	20	40	100

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะชมรายการข่าวโทรทัศน์กับครอบครัวมีจำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 85 มีกลุ่มตัวอย่าง 4 คนที่ดูคนเดียว (ทองหล่อ พูลมี, วาสนา พูลมี, มงคล พูลมี, สัมเวียน กิ่งเกตุ) คิดเป็นร้อยละ 10 และมีเพียง 2 คน ที่ดูกับเพื่อนบ้าน (จันทร์ พงศ์วัน และ สุญญ แต่มงาม) คิดเป็นร้อยละ 5

ทั้งนี้ปัจจัยหลักที่มีผลก็คือ เรื่องความเป็นเจ้าของโทรทัศน์และลักษณะการอยู่อาศัย กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ดูรายการข่าวโทรทัศน์กับครอบครัว เนื่องจากในชนบทส่วนใหญ่จะมีเครื่องรับโทรทัศน์ไว้ในครอบครองครอบครัวละ 1 เครื่อง เวลาดูโทรทัศน์จึงต้องดูรวมกัน ยกเว้นในกรณีที่มีหลายเครื่อง(ซึ่งนับเป็นส่วนน้อย) สมาชิกจึงจะสามารถแยกไปดูตามความต้องการส่วนตัวของ

แต่ละคนได้อย่างเช่นครอบครัวพลูมี่ที่มีโทรทัศน์เท่ากับจำนวนสมาชิกในครอบครัว แสดงให้เห็นว่า บทบาทที่สำคัญบทบาทหนึ่งของโทรทัศน์ก็คือ บทบาทในการสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว

ตารางที่ 4.20 กิจกรรมอื่นขณะชมรายการข่าวโทรทัศน์ของกลุ่มตัวอย่าง

กิจกรรมอื่นขณะชมรายการข่าวโทรทัศน์	เพศ		จำนวน	ร้อยละ
	ชาย	หญิง		
ดูอย่างเดียว	12	9	21	52.5
รับประทานอาหาร	8	8	16	40
ทำงานบ้าน	-	3	3	7.5
รวม	20	20	40	100

กลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้ทำกิจกรรมอื่น คือขณะชมรายการโทรทัศน์อย่างเดียวนั้นมีจำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 52.5 ในขณะที่อีก 16 คน จะรับประทานอาหารไปด้วย คิดเป็นร้อยละ 40 และมีอีก 3 คนจะทำงานบ้านไปด้วย คิดเป็นร้อยละ 7.5 โดยจะเห็นได้ว่า ทั้ง 3 คนนี้เป็นหญิงทั้งสิ้น และไม่พบว่าเพศชายจะทำงานอื่น นั่นคือถ้าไม่ชมรายการข่าวอย่างเดียวก็จะรับประทานอาหารเท่านั้น อันสอดคล้องกับความคิดที่ว่า ที่บ้านสำหรับผู้ชายนั้นเป็นสถานที่พักผ่อน ในขณะที่ บ้าน สำหรับผู้หญิงแล้วเป็นสถานที่ทำงาน(David Morley, 1990)

ข้อมูลจากตารางที่ 4.19 และตารางที่ 4.20 แสดงให้เห็นว่าการดูโทรทัศน์นั้นเป็นการใช้สื่อและการบริโภคข่าวสารที่บริโภคกันเป็นกลุ่ม ซึ่งในที่นี้ปัจจัยสำคัญที่มีผลก็คือจำนวนของสื่อโทรทัศน์ที่มีไว้ในครอบครองของแต่ละครัวเรือนนั่นเอง ในบรรดากลุ่มตัวอย่างทั้ง 40 คนนี้ มีอยู่ครอบครัวเดียวได้แก่ ครอบครัวพลูมี่ที่มีเครื่องรับโทรทัศน์ที่บ้านถึง 4 เครื่อง ตามจำนวนสมาชิกในครอบครัว แต่ละคนจึงต่างดูโทรทัศน์ของตนเองตามใจชอบ

“บ้านนี้ต่างคนต่างดู ใครชอบอะไรก็แล้วแต่ แต่ละคนอยากดูอะไร แม่ก็ดูของแม่ พ่อก็ดูของพ่อ ลูกชายชอบกีฬา ก็แยกไปดู แม่ไม่ชอบ แม่ชอบดูแต่ดารา กับข่าวฆ่ากัน”

(วาสนา พูลมี่, สันทนาการกลุ่ม)

กลุ่มตัวอย่างที่เหลือต่างก็มีเครื่องรับโทรทัศน์เพียง 1 เครื่อง ต่อ 1 ครอบครัวเท่านั้น นั่นก็แสดงถึงว่า ความเป็นเจ้าของสื่อโทรทัศน์ส่งผลต่อพฤติกรรมการบริโภคสื่อว่าจะบริโภคเป็นกลุ่ม หรือจะแยกตนเองออกมา หรืออาจพิจารณาในแง่ของความสัมพันธ์ทางสังคมของแต่ละครัวเรือนได้ว่า ความเป็นเจ้าของสื่อโทรทัศน์อาจจะเป็นตัวเชื่อมความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัว หรืออาจจะเป็นเครื่องมือที่ถูกใช้เพื่อที่จะหลีกเลี่ยงตัวเองออกมาชั่วคราวก็ได้เช่นกัน

“คูที่บ้านของตัวเอง คูกันเองกับครอบครัว กินข้าวก็นั่งดูข่าว ไปด้วย ยกกับข้าวขึ้นไป ประมาณหนึ่งทุ่ม ทุ่มครึ่งก็กินข้าว ดูข่าว ดูทีวี”

(ประยูร พิมาทัย, สนทนากลุ่ม)

“ที่บ้านก็ดูกันพ่อ แม่ ลูกเหมือนกัน แต่ส่วนใหญ่แม่จะไม่ค่อยได้ดูเพราะจะหลับก่อน ก็นอนที่หน้าทีวีนั่นแหละ เลยดูกับพ่อ แล้วก็คุยกันวิจารณ์กันบ้างไปตามเรื่อง”

(เต็มดวง สีสาย, สนทนากลุ่ม)

“กลับมาบ้านตอนหัวค่ำ อาบน้ำอาบน้ำเสร็จก็ถึงเวลาดูข่าว กินข้าวไปด้วย ดูข่าวจบสองทุ่มกว่าๆก็นอนแล้ว อยู่ยาวนานกว่านั้นไม่ได้ง่วงนอน”

(จันทิก หอมชาติ, สนทนากลุ่ม)

“คูกันเป็นกลุ่ม ทั้งบ้าน ดูไปด้วยกัน ไป กินข้าวไปด้วย”

(เที่ยง ละมุน, สนทนากลุ่ม)

อย่างไรก็ตาม กล่าวได้ว่า การดูรายการข่าวโทรทัศน์นั้นเป็นกิจกรรมการบริโภคข่าวสารที่กระทำกันเป็นกลุ่ม กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ถึงร้อยละ 85 ชมรายการข่าวโทรทัศน์กับครอบครัว ประกอบกับชมรายการข่าวช่วงข่าวภาคค่ำ ส่วนมากหากไม่ชมอย่างเดียวก็จะรับประทานอาหารค่ำไปด้วยเพราะเป็นช่วงเวลาที่จะจบบอกกันพอดี ดังนั้นพื้นที่ว่างหน้าจอโทรทัศน์บางครั้งก็ถูกจัดเป็นที่สำหรับรับประทานอาหารไปด้วย ประกอบกับบ้านเรือนที่อยู่อาศัยของชาวชนบทนั้นเป็นแบบเรียบง่าย ไม่ซับซ้อน ส่วนใหญ่ถ้ามีกันห้องก็คือห้องนอนนั่นเอง สถานที่ตั้งเครื่องรับโทรทัศน์มักจะเป็นพื้นที่ว่างกลางบ้านที่เป็นศูนย์รวมสมาชิกของบ้านทุกคน พื้นที่นั้นจึงมักเป็นทั้งห้องอาหาร ห้องนั่งเล่น ห้องรับแขก ห้องทำงานรวมกัน รวมไปถึงห้องนอนด้วยในบางกรณี อย่างไรก็ตาม พื้นที่นั้นก็คือศูนย์รวมความสัมพันธ์ทางสังคมของครอบครัวนั้นๆนั่นเอง

สรุป : กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีเครื่องรับโทรทัศน์ 1 เครื่องต่อ 1 ครอบครัวและชมรายการข่าวโทรทัศน์ที่บ้านของตนเอง โดยจะชมรายการข่าวภาคค่ำเป็นประจำ สถานีโทรทัศน์ที่ติดตามเป็นประจำ คือ สถานีโทรทัศน์ช่อง 7 ช่อง 3 และช่อง 9 ตามลำดับ โดยให้เหตุผลเรื่องความชัดเจนของการรับสัญญาณเป็นสำคัญ ไม่มีกลุ่มตัวอย่างคนใดรับชมรายการข่าวจากสถานีโทรทัศน์ช่อง 5 ช่อง 11 และไอทีวี เนื่องจากรับสัญญาณได้ไม่ชัดเจนถึงรับไม่ได้เลย อีกทั้งไม่ได้ติดตั้งอุปกรณ์รับสัญญาณของสถานีโทรทัศน์ช่อง 11 และไอทีวี ส่งผลให้ไม่มีกลุ่มตัวอย่างคนใดได้รับชมรายการข่าวท้องถิ่นของสถานีโทรทัศน์ช่อง 11 ศูนย์ประชาสัมพันธ์เขต 2 จังหวัดอุบลราชธานีเลย นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างชอบข่าวการเมืองมากที่สุด รองลงมาคือ ข่าวอาชญากรรม/อุบัติเหตุ และข่าวกีฬาตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะชมรายการข่าวโทรทัศน์พร้อมกับสมาชิกในครอบครัว บางส่วนจะรับประทานอาหารไปด้วย แสดงให้เห็นว่าการดูรายการข่าวโทรทัศน์ของกลุ่มตัวอย่างชาวชนบทนั้นเป็นการบริโภคข่าวสารเป็นกลุ่ม พื้นที่หน้าจอโทรทัศน์ก็คือศูนย์รวมความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัว โดยที่ในขณะที่เดียวกันก็มีการแสดงออกถึงมิติของอำนาจซึ่งแทรกอยู่ภายในเราจึงพบว่า ผู้ชายจะเป็นผู้มีสิทธิเลือกชมรายการข่าวโทรทัศน์ด้วยตนเองมากกว่าผู้หญิงที่มักเลือกชมตามคนอื่น(สามี) บริบทของการใช้สื่อในที่นี้สะท้อนให้เห็นลักษณะของความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างชายกับหญิงในสังคมชนบทได้ส่วนหนึ่ง